Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 222 (6. 413) 1987 йил 30 сентябрь, чоршанба Баҳоси 3 тийин

Замондошимиз

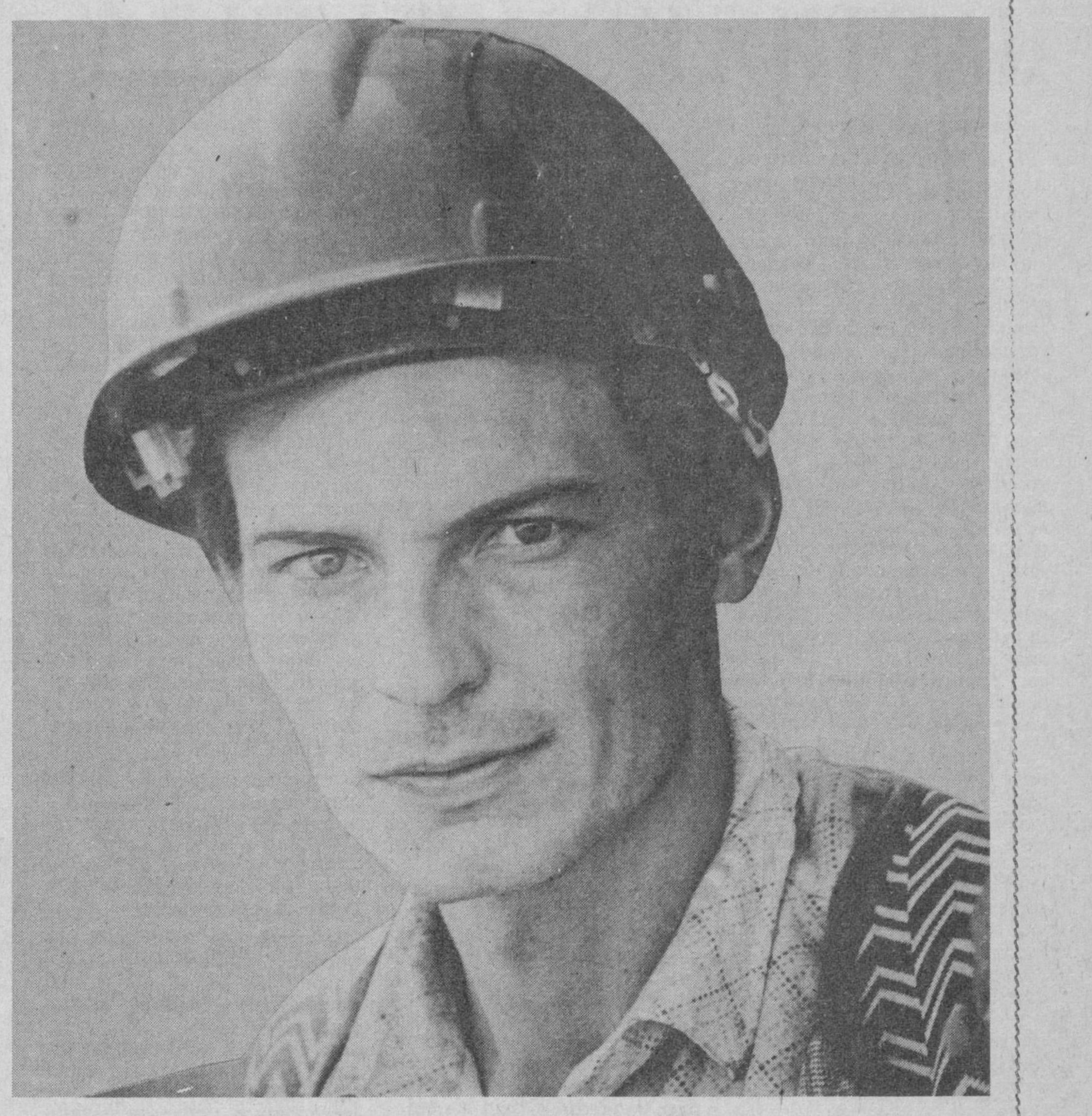

ИФТИХОР

Эрта тонгданоқ ишга йўл оларкан, Николайнинг қалбида ажиб ҳислар мавж ура бошлади. Атрофга тонгнинг оқ ҳарир пардалари энди ёйилаётганига қарамай шаҳар кўчалари гавжум эди. Ҳамма бир мақсад йўлида иш жойига ошиқмоқда. Бу мақсад уларни бугунги куннинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли адо этишга руҳлантиради. Хўш, унинг ўзи шу буюк ишга қандай улуш қўшаяпти!

Кўнглидан кечган саволлар гирдобида иш жойига етиб келган Николай бир зум ўйланиб қолди. Ҳозир катта ўзгаришлар кетаётган даврда моҳир оператор Николай Смирнов ҳам шу хайрли ҳаракатдан четда қолмаяпти. Шаҳардаги бунёдкорлик ишлари авж олдирилган улкан қурилиш майдонларига у тайёрлаётган бетон қоришмалар пешма-пеш етказиб берилмоқда. Шунинг ўзиданоқ унинг кўркам шаҳар кун сайин гуркираб яшнашига муносиб улуш қўшаётганлиги кўриниб турибди.

Аслида Николай ишни қурувчиликдан бошлади. Бу соҳада орттирган бой маҳорати ва тажрибаси эвазига бир неча бор 4-махсус қурилиш трестининг раҳматномасини олди. Аммо қурилиш ташкилотига қарашли ишлаб чиқаришни технологик жиҳатдан комплектлаш бошқармасининг 2-бетон қориш узелига ўзи сингари жонкуяр ишчилар кераклиги ҳақидаги хабарни эшитгач, ҳеч иккиланмай, ана шу коллектив сафига келиб қўшилди. Ўйлаб қараса операторлик ҳам қурувчилик каби масъулиятли касблардан бири экан. Мабодо иш жараёнида бирон бир камчиликка йўл қўйилса тайёрланган маҳсулот сифатига путур етиши мумкин. Бу эса бутун бир қурилиш объектидаги бир кунлик ишни чиппакка чиқаради. Ана шундай хўжасизликка йўл қўймасликнинг бирдан-бир йўли қунт ва қатъият билан меҳнат қилишдадир. Бу принципни тўла амалга ошириб келаётган Николай Смирнов доимо сифатли иш бажариб, планни муваффақиятли уддалаши билан касбдошларидан ажралиб туради. У айни кунларда Улуғ Октябрнинг 70 йиллик юбилейи шарафига зиммасига олган социалистик мажбуриятининг ҳар бир бандини беками-кўст адо этиш учун зарбдорчасига меҳнат қилмоқда.

СУРАТДА: Николай Смирнов.

Т. Каримов фотоси.

Коммунист масъулияти

Қайта қуриш қирралари

Тошкентдаги чарм-галантерея ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг мажлисида Б. Жўраевнинг КПСС сафига кириши учун тавсиянома берган коммунистлар И. Кашинцин ва М. Юсуповларга танбеҳ эълон қилинди. Бош механик бўлими партия ташкилоти ҳисобида турган тайёр маҳсулотлар омбори ишчиси Б. Жўраев Устав талабларини бажармаганлиги учун партия сафига қабул қилинмади.

Ҳозир бирлашма партия ташкилотида КПСС аъзолигига кириш учун номзод мутлақо тайёргарлик кўрмаганлиги сабабларини аниқ сезиб турибдилар, бундай ҳол такрорланмаслиги учун тадбирлар кўрмоқдалар. Партком секретари Х. Ф. Қорабоев содир бўлган воқеани қуйидагича изоҳлади:

— Яширишнинг нима ҳожати бор. Илгари ишчиларга биринчи галда рекомендация берилар, ҳар бир кишининг партия аъзоси бўлишга муносиб ёки номуносиблиги хусусида кўп ҳам ўйлаб ўтирилмас эди. Райкомнинг кўрсатмасида социал омил биринчи галда инобатга олинар эди. Тавсиянома бераётган кишилар аслида тавсиянома олаётганларнинг тайёргарлиги учун жавобгар эмас эдилар.

Худди шу тахлитда, тарки одат амри маҳол қабилида иш тутиб, икки ҳурматли коммунистдан Б. Жўраевга тавсиянома ёзиб беришни илтимос қилишди. Бу икки партия аъзоси ҳам таклифни рад этишгани йўқ, ҳар қалай таомил шунақа эдида. Тавсиянома берувчиларнинг бири пенсияда, иккинчиси эса иш билан овора бўлиб, Б. Жўраев кандидатлик стажини қандай ўтаётганлигини назорат қилмаганлар. Назорат бўлмаганлиги сабабли партия аъзолигига кандидат йиғилишларга келмади, ўртоқларининг танбеҳига қулоқ солмади.

— Жўраев жамоат ишида қатнашмаган, ёш коммунистлар мактабидаги машғулотларга мунтазам қатнамай қўйган экан, бунда тавсиянома берувчиларнинг ҳам айби бор, — деди партком мажлисида бичувчи Қ. Рустамова.

Бошқа нотиқларнинг ҳам фикри бир ердан чиқди. Коммунистлар расмиятчиликка барҳам бериш, одамларни диққат билан ўрганиш, партия аъзоларини тарбиялаш керак, деган ягона хулосага келдилар. Бунинг учун эса партия сафларига қабул қилиш учун ишончли резерв яратиш, кандидатларни партия сафига пухта тайёрлаш керак.

— Партия комитети ҳузурида тузилган махсус комиссия КПСС сафига қабул қилиш учун резерв аниқлаш мақсадида катта иш олиб борди, — дейди партком секретари. — Энди бизда ана шундай резерв бор. У 47 кишидан иборат. Резервдаги ҳар бир кишига анчадан бери партия аъзоси бўлган кишилар жамоатчилик асосида мураббийлик қилмоқдалар. Бир-икки йил мобайнида бўлажак партия аъзоларининг ишчанлик, ахлоқий фазилатлари, сиёсий етуклиги ўрганилади. Улар жамоат, комсомол ишида актив иштирок этишлари лозим.

КПСС Марказий Комитетининг «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш юзасидан Тошкент область партия ташкилоти ишидаги жиддий нуқсонлар тўғрисида»ги қарори бирлашма коммунистлари учун қўлланма бўлди. Барча цех партия ташкилотларида партия резерви вужудга келтирилди. Партком фикрича, худди ана шундай ёндашувгина партия сафларига ишончли, маслакли, актив кишиларнинг кириб келишини таъминлайди.

В. ДРАЧЕВ,
ЎзТАГ мухбири.

1917 1987

Машинасозлар муваффақияти

«Таштекстильмаш» заводининг коллективи 9 ойлик топшириқни барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажаришга муваффақ бўлди. Планга қўшимча 3,9 процент маҳсулот ишлаб чиқарилди. 83 йигирув машинаси, 50 пахта тозалаш агрегати, 71 хамир қориш машинаси ва кўплаб бошқа буюмлар етказиб берилди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги шарафига бошланган зарбдор вахтада коммунистлар алоҳида намуна кўрсатишмоқда. Жумладан, силлиқловчи Л. Жамолов, Ю. Кан, В. Резников, слесарь-йиғувчи Х. Шообидов ва бошқалар шахсий беш йилликнинг уч йиллик планини бажардилар.

Ҳозир бу илғорлар 1989 йил ҳисобига маҳсулот тайёрлашмоқда.

Муддатидан илгари

Бугун

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллик тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг йўлга қўйган 3-уйсозлик комбинати 2-монтаж бошқармасининг «Ҳурмат белгиси» ордени кавалери Ў. Зокиров етакчилик қилаётган комплекс бригада аъзолари юбилей йили 9 ойлик планини муддатидан олдин муваффақият билан якунлади.

Бригада аъзолари сентябрь ойи учун планлаштирилган 135 минг сўмлик ўрнига 179 минг сўмлик иш бажаришди.

Аҳил коллектив 39 кишидан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири ўз касбини пухта биладиган тажрибали бинокорлардир.

Бригаданинг А. Бобоев, Р. Жуманазаров, К. Муллаянов, С. Сайфуллаев каби илғорлари ойлик топшириқларини 2692 сўм ўрнига 2 минг 760 — 2 минг 800 сўмлик иш бажариб, шахсий беллашувда ғолиблик қилишаётир. Шу кунларда бригада аъзолари Юнусобод массивининг Мирзааҳмедов кўчасида бунёд этилаётган 108 квартирали 9 қаватли турар-жой биносида монтаж ишларини олиб боришмоқда.

Коллектив бригада пудрати асосида меҳнат қилишга биринчилардан бўлиб ўтган. Ҳозирги кунда пудрат усули афзалликларини жорий қилмоқда.

Янги модали пальтолар

Бугун

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг С. Тупаева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ёшларга атаб замонавий модадаги янги модали пальтолар тикиб чиқара бошлади. Бу маҳсулотдан шартнома асосида 100 донаси буюртмачига етказиб берилди.

Шунингдек, «ШФ—1009» маркали пальтолар ҳам студент қизларга ярашади. Пальтонинг енги, этагига мўйна сирилган. Бу янги хил маҳсулотлар марказий универсал магазинининг кўргазмалар залида намойишга қўйилган.

Д. ОБЛАЕВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

ТОШКЕНТ ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

«Тошкент оқшоми» конфети

Бугун

«Ўртоқ» кондитер фабрикаси коллективи янги «Н» индекси билан тайёрланган «Серқуёш ўлка», «Шарқ инъоми», «Тошкент оқшоми» шоколадли конфетлари ва «Банан» мармеладини ўзлаштирди.

Бу янги маҳсулотлар шу ойнинг бошида Москвадаги Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасида Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишлаб ўтказиладиган Совет Ўзбекистони кунларида намойиш этилади. Корхона ана шу маҳсулотлари намуналарини Москвага юборди.

РАМЗИЙ ЧИННИЛАР

Бугун

КПСС XXVI съезди номли Тошкент чинни заводида Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган совға буюмларини ҳозирлашга киришилди.

Бу вазаларни Зулфия Аҳмедова бошчилигидаги бригада аъзолари тайёрлашмоқда.

Илғор коллектив Улуғ Октябрь революциясининг 70 йиллиги рамзи акс эттирилган совға вазаларидан 6 минг дона тайёрлашга аҳд қилган. Шунингдек, «Оқ олтин» чинни термаси байрам совғаларини ҳам тайёрлашга киришилди.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Илгари хабар берилганидек, область партия комитети бюро мажлисида область олий педагогика билим юртларида рус тили ва адабиёти ўқитувчилари тайёрлашнинг аҳволи тўғрисидаги масала кўриб чиқилган эди. Шу масала юзасидан қабул қилинган қарорда таъкидланадики, рус тили ва адабиёти педагогика институти, Низомий номли институт, область педагогика институти партия комитетлари, ректоратлари КПСС XXVII съездининг миллатлараро муомала, кўп миллатли совет маданияти ютуқларидан фойдаланиш, илмий-техника тараққиётини эгаллаш, миллат ва элатларни гуллаб-яшнатиш ва яқинлаштиришнинг қудратли воситаси бўлган рус тилини ўрганиш ва ўқитиш ишларини такомиллаштириш тўғрисидаги йўл-йўриқларини бажаришда жиддий камчиликларга йўл қў[illegible]далар. Олиб борила[illegible] ишлар рус тилини туб[illegible]лига чуқур ўргатиш, [illegible]таб ислоҳотини изчиллик билан амалга ошириш бўйича тўпланиб қолган муаммоларни оператив тарзда ҳал этиш имконини бермаяпти.

Абитуриентларни танлаб олиш бўйича мавжуд система маълум даражада тайёргарлиги бўлган ёшларнинг бир қисмини олий ўқув юртларига кириб ўқишларига тўсқинлик қилаяпти. Рус тили факультетлари студентлари орасида педагогика синфлари, махсус мактаб-интернатларни тамомлаб чиққанлар жуда ҳам оз, 10 процентдан камроқ талаба рус тилини дурустроқ билади.

Олий ўқув юртларида олиб борилаётган ўқув-тарбия жараёни мутахассислар тайёрлашда кутилган самараларни бермаяпти. Кўпгина лекциялар, амалий машғулотлар паст илмий-назарий ва методик савияда олиб борилмоқда. Студентларнинг ўзлаштириши ниҳоятда сустдир. Оғзаки ва ёзма нутқни ривожлантиришга иккинчи даражали масала деб асосан грамматикани ўрганишга эътибор қаратилмоқда. Дастлабки икки курсда тилни жадал ўрганиш тажриба қилинмаяпти. Амалий машғулотларни асосан тажрибасиз ўқитувчилар олиб бормоқдалар. Лингофон кабинетлари бир кунда икки-уч соат ишлайди холос. Айрим пайтларда улар умуман ишламайди. Кўргазмали ўқув қуролларидан қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Педагогика институтларида аудиториядан ташқари шароитларда рус тилида гапиришга эътиборсизлик қилинмоқда. Рус тили ва адабиёти институтида комсомоллар ва студентларнинг умумий йиғилишлари кўп ҳолларда ўзбек тилида олиб борилмоқда, рус тили бўйича темалар ўзбекча тушунтирилмоқда. Низомий номли институтда педагогик практика даврида айрим ўқитувчиларга 20 ва ундан ҳам кўпроқ студент бириктириб қўйилади. Бу нормадагидан 1,5-2 баравар кўпдир.

Олий педагогика билим юртларида баҳоларни ошириб қўйишдек ярамас ҳол ҳамон давом этмоқда. 92-97 процент ўзлаштиришга эришилаётган жойларда ўртача мураккабликдаги контроль диктант олинганда ҳар икки студентнинг бири ёзган иш қониқарсиз деб баҳоланди. [illegible]в давомида бўлажак [illegible]увчиларнинг ярмига [illegible]и рус тилида эркин [illegible]лаша олмайди, зарур касб тайёргарлигига эга эмас.

Партия комитетлари, комсомол комитетлари бўлажак ўқитувчи-тилчиларнинг ғоявий-сиёсий тарбиясидаги жиддий камчиликларга тоқат қилиб келмоқдалар. Студентларда жамиятимизда, сиёсий фанларда ҳозир рўй бераётган жараёнларга нисбатан қизиқиш уйғотмаяптилар. Ҳар икки студентнинг бири ижтимоий сиёсий фанлардан аранг қониқарли баҳо оляпти. Кўпгина студентлар партиянинг муҳим ҳужжатларидан бехабарлар, мамлакат сиёсий ҳаётидаги воқеаларни яхши билмайдилар. Олий ўқув юртларида интернационал клублар амалда ишламаяпти, фестиваллар, конкурслар, бадиий ҳаваскорлик кўриклари ўтказилмаяпти. Турдош институтлар билан алоқа йўқ. Диний қарашларга қарши ҳужумкор кураш олиб борилмаяпти.

Олий педагогика ўқув юртларида илмий-педагогик кадрлар тайёрлашда манфаатдорлик сезилмаяпти. Низомий номли институт ва область педагогика институтидаги рус тили ва адабиёти бўйича мутахассислар тайёрловчи факультетлар ҳамда кафедраларда биророта ҳам фан доктори йўқ. Низомий номли институтда ўқитувчиларнинг 59 проценти, область педагогика институтида эса 74 проценти илмий даражага эга эмас. Рус тили ва адабиёти институтидаги мавжуд 25 та кафедранинг фақат 7 тасига фан докторлари раҳбарлик қилаяпти холос. Ҳар икки ўқитувчининг бири илмий даражага эга эмас. Аспирантура орқали мутахассислар тайёрлаш самарадорлиги ниҳоятда пастдир. Атиги уч аспирантнинг бири ўз муддатида кандидатлик ишини ҳимоя қилаяпти. Рус тили ва адабиёти институти, Низомий номли институт ўқитувчиларининг 15 процентдан кўпроғи кейинги йилларда биророта ҳам илмий ва методик ишни эълон қилмадилар. Эскирган методик концепция асосида ўқув қўлланмалари тайёрлаш ҳамон давом этяпти.

Рус тили ва адабиёти институти шу соҳа бўйича мутахассислар тайёрловчи асосий олий ўқув юрти ҳисобланади. Лекин у методик марказ сифатида ўз ролини бажара олмаяпти. Бу ерда тайёрланган тилчи ўқитувчилар бошқа олий ўқув юртларида тайёрланган мутахассислардан ҳеч бир жиҳатдан фарқ қилмайди.

Олий ўқув юртлари партия ташкилотлари кадрларни танлаш ва тарбиялаш, коллективларда нормал маънавий-руҳий иқлимни яратиш, қариндош-уруғчиликка барҳам бериш масалалари билан кам шуғулланмоқдалар. Коммунист ўқитувчиларнинг кўпгина қисми пассив, топшириқларни бажармайди, йиғилишларда сўзга чиқмайди.

Кадрларни танлаш ва тарбиялаш масалаларида Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги партия ташкилоти ҳам зарур даражада ташаббус кўрсатмаяпти. Тилчи ўқитувчилар тайёрлаш, рус тилини ўқитишни такомиллаштириш ишларини тубдан яхшилашда унинг актив позицияси сезилмаяпти. Олий педагогика ўқув юртларининг ўқув-моддий базаси кучсизлигича қолмоқда. Рус тили ва адабиёти институти, область педагогика институти мослаштирилган биноларга жойлашган. Машғулотлар икки, ҳатто уч сменада олиб борилаяпти. Институтларнинг ётоқхоналари қаровсиз аҳволда. Шаҳар ташқарисидан келган студентларнинг ётоқхонага бўлган эҳтиёжи 30 процент атрофида қондирилмоқда холос. Шу боисдан ҳам кўпгина студентлар ўзбек маҳаллаларидан ўзлари учун зарур жой топишга мажбур бўлмоқдалар.

(Давоми 2-бетда).

Қишлоқ аҳлига мададкормиз

ОТАЛИҚ ЁРДАМИ

Ўтган ҳафтада Жиззах областининг далаларида нозneъматлар ортилган «Қизил карвонлар» Тошкентга кириб келган эди.

Бугун

Тошкент агрегат заводининг 16 кишидан иборат комсомол отряди Жиззах областининг Оқолтин районидаги Абдалин номидаги совхозга жўнаб кетди. Завод маъмурияти шу йилнинг бошида Жиззах областининг бу хўжалиги билан оталиқ ёрдами бўйича ўзаро шартнома тузган эди.

Бу совхоз асосан пахта етиштириш билан шуғулланади. Бундан ташқари, хўжалик сабзавот, мева, чорвачилик маҳсулотлари ҳам етиштиради. Совхоз маъмурияти қишлоқ хўжалик экинлари, айниқса пахта ҳосилдорлигини ошириш, совхоз ишчиларининг самарали меҳнат қилиши ва яхши турмуш кечириши учун қулай шароитлар яратиш йўлида кўпгина тадбирлар белгилаяпти.

Хўжаликда катта ҳажмда қурилиш-ремонт ишлари амалга оширилаяпти. Завод коллективи ўз имкониятларидан келиб чиқиб, пахтакор дўстларига айнан шу соҳада ёрдам беришга аҳд қилдилар.

Айбдорлар қаттиқ жазога тортилсин

КАРТОШКАГА «ҚУРТ» ОРАЛАГАНДА

— Бугун сизнинг юбилейингиз, — деди хотин. Лекин унинг овозидаги кесатиқ шу қадар аниқ-равшан эдики, бажарилмай қолган аллақандай ваъдамнинг соқоли оқарган юбилейи ҳақида бош қотира бошладим.

— Картошка билан боғлиғи, — аниқлик киритди хотиним. Ҳа, чиндан ҳам роса бир ойдан буён «Ташплодоовошчпром» магазинларига қатнаганим-қатнаган. Бироқ ҳаммаси бефойда. Магазинларда ўзимга ўхшаган бўш халта кўтариб юрган кишиларга дуч келаман. Улар ўнлаб, юзлаб саналади. Картошка ўрнига турли-туман шов-шувларга тўйиб қайтаман.

А. Шов-шувлар бу йилги қишнинг шиддатли ва совуқ келиши ҳақида, танқислик сезилиши хусусида.

Б. Шов-шувлар Россияда ва мамлакатимизнинг бошқа регионларида картошка ҳосилдорлиги мўлжалдагидай эмаслиги тўғрисида.

В. Шов-шувлар шаҳримиздаги давлат савдоси тармоқларида картошка йўқлиги ва бу йил умуман бўлмаслиги ҳақида.

Г. Шов-шувлар жаъмики шов-шувларнинг бекорлиги, омборларда, базаларда картошка мавжудлиги, лекин уни «алоҳида кўрсатма олингунча» сақлашаётганлиги тўғрисида.

Бу жумбоқларни ечиш пайти келди деб ўйлайман. «А», «Б», «В» бандларига қисқача тўхталиб ўтамиз-да, «Г» бандини муфассалроқ шарҳлаймиз.

Шундай қилиб, бу йилги қишнинг қаҳратон келишини, куз эрта тушишини, бинобарин эҳтиёт чорасини ҳозирдан кўриб, қишга тайёргарликни авж олдиришни тавсия этишяпти.

Картошкани мўл-кўл етказиб берувчи биродарларимиз — Россия Федерацияси, айниқса унинг марказий ва ғарбий областларидаги деҳқонлар ёзнинг бу қадар серёғин, салқин келганлигини камдан-кам эслайдилар. Телевизордан кўриб турибмиз: ғаллакорлар ҳар бир центнер буғдой учун қаҳрамонона курашмоқдалар, картошкани нобуд этмасдан йиғиб-териб олиш йўлида куч-ғайратларини аямаётирлар. Россия, Украина, Қозоғистонда етиштирилган ҳосилни батамом саранжомлаб олиш учун ҳамма чоралар кўрилмоқда. Ўзбекистондан бориб қардошларимизга ёрдам кўрсатаётган матонатли шофёрларимиз шаънига билдирилган ташаккурномаларни эшитиш биз учун ниҳоятда ёқимли. Статистика маълумотлари далолат беради: ноқулай об-ҳаво чангалидан қутқариб қолинган ҳамма нарса куз ва қиш ойларида бизнинг дастурхонимизга албатта қўйилади. Аҳоли қишда ҳам қишлоқ хўжалиги неъматлари билан сўзсиз таъминланади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида таъкидланганидек, кузги дала ишлари якунлангач унинг нақадар тиқилинч келганлиги албатта баҳоланади. Қарорда яна қайд этиладики: барча партия, совет, хўжалик органлари, саноат, қурилиш, транспорт ва бошқа корхоналар аҳволни яхшилаш борасида ғоят қисқа муддатларда энг зарур тадбирларни амалга оширишлари керак. Сўнгги статистик маълумотлар гувоҳлигига қараганда, ноқулай об-ҳаво шароити чангалидан кўп нарса қутқариб қолинди, аҳоли қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан етарли даражада таъминланади.

Тўғри, ҳосил ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек бўлмади, айтайлик ўша картошка ҳосилдорлиги бўйича мўлжалга эришилмади. Лекин барибир ваҳима қилишга ҳожат йўқ.

Юқорида таъкидланганлардан шундай хулоса чиқариш мумкинки, меҳнаткашларни, жумладан Тошкент аҳолисини қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлашнинг, танқислик сездирмасликнинг замини бор. Бироқ мавжуд имкониятлардан, ихтиёримиздаги маҳсулотдан ишнинг кўзини билиб, омилкорлик билан фойдаланиш талаб этилади.

Энди юқорида таъкидланган «Г» бандига навбат келдики, бу хусусда алоҳида фикр юритмоқчимиз. Босиқ-вазминлик билан, ҳиссиётга берилмасдан, имкони борича совуққонлик кўрсатиб мулоҳаза қилсак. Аммо бизнинг шаҳримизда картошка савдосида йўл қўйилаётган, ўз навбатида кўпдан-кўп номуносиб шов-шувларга сабаб бўлаётган иллатлар хусусида хотиржам гапириш қийинга ўхшайди.

Тошкентда картошка бор ва у аҳолига сотиляпти ҳам. Уни омборларда ва базаларда «алоҳида кўрсатма бўлгунча» сақлаш хусусида ҳеч қандай фармойиш йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Лекин шаҳар аҳолисини картошка билан таъминлашда бу қадар танг аҳволнинг рўй беришига йўл қўйганларни жиноий жавобгарликка тортиш керакка ўхшайди.

Сентябрнинг йигирма тўрт кунида, биз билан сиз бўш халтани қўлтиқлаб магазинма-магазин юрган пайтларда картошка етказиб бериш топшириғи деярли 65 процент бажарилганди. Бу кам. Бироқ ана шу «кам»ни тақсимлашга «Ташплодоовошчпром» раҳбарлари ва ходимлари қандай ёндашганлари кишини ажаблантиради. Бундай тақсимот бўйича Ҳамза райони планга нисбатан 156,6 процент, Сергели райони 125 процент миқдорида картошка олишди. Лекин Чилонзор районига 31,4, Акмал Икромов районига 27,7, Куйбишев районига бор-йўғи 25 процент картошка тегди.

Хўш, «Ташплодоовошчпром» ходимлари олдида Куйбишев, Акмал Икромов, Чилонзор ва бошқа районларнинг аҳолиси нима гуноҳ қилиб қўйибдийкин?

Чилонзор районида яшовчилар бу савол билан 6-магазин сотувчиси Х. И. Нўъмоновга мурожаат этишлари ва сотиш учун мўлжалланган икки тонна картошка қаёққа гумдон этилганлигини суриштиришлари мумкин. Ҳамидулла Исматуллаевич ҳайрон қолиб ёқа ушлаганича безрайиб тураверадиган бўлса, бу саволга биз жавоб беришимиз мумкин. Ана шу икки тонна маҳсулотни у чайқов нархида сотиш учун Чилонзор меҳнаткашларидан куппа-кундуз куни ўғирлаб қолган.

Ўша Чилонзордаги 4-магазинга беш ярим тонна картошка жўнатилганди, у ҳам дом-дараксиз кетди. Буни қарангки, магазин мудири Г. А. Авакян томонидан қабул қилиб олинган ана шу картошканинг уч тоннадан зиёдроғи «Ленин йўли» колхозига... сотилган. Эҳтимол колхоз томонидан қайтадан давлатга топшириш мақсадида шундай қилинмаганмикан.

Киров районидаги 6-магазинни текширган халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети Ички ишлар бошқармаси БХСС бўлимининг ходимлари 20 минг сўмлик қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етишмаслигини аниқладилар.

Урушнинг оғир йиллари одамларни, йўқ, одамларни эмас, ўзгаларнинг кулфати эвазига чайқовчилик қилган текинхўрларни дарҳол аниқлашар ва қаттиқ жазолашарди. Ҳозир эса уруш пайти эмас, алоҳида қийинчиликлар, озиқ-овқат маҳсулотлари таъминотида узилишлар йўқ, кишиларнинг турмуш фаровонлиги кўз ўнгимизда кун сайин ошмоқда. Лекин муваққат танқислик рўй бердими, билингки текинтомоқлар бош кўтариб қолишади. Улар биз юқорида ҳикоя қилган — картошкага тушган «қурт»ларни эслатишади.

Бу шахслар бутун шаҳар олдида гуноҳкордирлар. Чунки таъминотдаги ҳолатни кўра била туриб, уни онгли равишда, шахсий манфаатларини кўзлаб мушкуллаштирдилар. Эндиликда айрим қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлашдаги аҳвол тузатилмоқда. Лекин биз шахсиятпарастлардан Ўзбекистон ССР Жиноят кодекси моддаларига биноан қаттиқ жавобгарлик талаб қилишимиз лозим. Бу картошкага тушган «қурт»ларга ҳам, уларни қаноти остига олган раҳбарларга ҳам тегишли.

Ю. КАЗАЧЕНКО.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

Рус тили бўйича ўқитувчи кадрлар тайёрлашдаги камчиликлар мактабларда таълим даражасининг пасайиб кетишига олиб келмоқда. Оҳангарон, Бекобод ва бошқа районлардаги ўқитувчиларнинг дарслари оддий талабларга ҳам жавоб бермайди. Улар реал шароит билан боғланмайди. Рус тилини ўқитишда предметлараро алоқа мутлақо йўқ. Область мактабларида ўқитувчиларни аттестациядан ўтказиш кўп ҳолларда расмиятчилик характерида бўлмоқда, рус тилини мукаммал билмаган педагогларга нисбатан одатда ҳеч қандай чора кўрилмайди. Мактаб кутубхоналарида рус тилидаги адабиётлар ниҳоятда оз, уларга қизиқишни тарбиялаш бўйича тадбирлар камдан-кам ўтказилади.

Кейинги йилларда ёшларнинг рус тилини ўрганишга бўлган иштиёқида жиддий ўзгариш сезилмаяпти. Кўпгина қишлоқ мактаблари, айниқса, Бўстонлиқ, Ўрта Чирчиқ, Паркент районлари мактабларини тамомлаб чиққан ёшлар рус тилида сўзлашишни билмайдилар. Шу боисдан ҳам улар ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолиятда ҳамда ҳарбий хизматда кўпгина қийинчиликларга дуч келмоқдалар.

Тошкент, Ангрен шаҳар партия комитетлари олий педагогика ўқув юртларида рус тили ва адабиётини ўрганиш ишларини такомиллаштириш бўйича партия ташкилотлари ва коллективлар фаолиятини суст назорат қилмоқдалар. Шаҳар, район партия комитетлари бюроларида тилчи ўқитувчиларни тайёрлаш сифатига оид масалалар кўрилмайди.

Шаҳар, район партия комитетлари барча аҳолининг, айниқса, ёшларнинг ўз она тиллари қатори миллатлараро муомала воситаси, жаҳон цивилизацияси ютуқларига йўл очувчи рус тилини ўрганишга бўлган эҳтиёжини қондиришда мавжуд имкониятлардан суст фойдаланмоқдалар.

Область партия комитети республика рус тили ва адабиёти педагогика институти (Г. Н. Шчеглова, В. Я. Малашин) Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти (Ғ. Абдураҳмонов, З. Давронов), область дав- (Н. Ф. Иброҳимов, А. Улуғхўжаев) партия комитетлари, ректоратларига рус тили ва адабиёти бўйича юқори малакали ўқитувчилар тайёрлаш иши қониқарсиз аҳволда эканлигини кўрсатди. Улардан КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди қарорлари, КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида баён этилган қоидалар асосида олий ва ўрта махсус мактабларни ислоҳ қилишнинг асосий йўналишларини амалга оширишда туб ўзгаришлар ясаш талаб қилинди. Мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш талабларига жавоб берувчи мутахассислар тайёрлаш юзасидан зарур чоралар кўриш керак.

Область ижроия комитети ва шаҳар ижроия комитетларига, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими органларига директив органлари кўрсатмасига мувофиқ область «Рус тили» комплекс — умумий планини ишлаб чиқиш топширилди. Рус тилини ўрганиш бўйича область, шаҳар район илмий-методик марказлари тузилсин.

Ҳар бир мактаб ва ҳунар-техника билим юртида рус тили ва адабиёти бўйича тўгараклар ташкил қилиниб, уларга ўқувчиларни кенг жалб этиш мажбурий қилиб қўйилди. 1987—88 йилларда мактабгача бўлган барча муассасаларда рус тилини мунтазам ўрганишни ташкил қилиш бўйича ишлар олиб бориш лозим.

Тошкент, Ангрен шаҳар партия комитетларига олий педагогика билим юртларига партиявий раҳбарлик услуби ва методини қайта кўриб чиқиш, педагогика билим юртлари бошланғич партия ташкилотлари, барча коммунистларнинг рус тили ўқитувчиларини тайёрлаш сифатини яхшилаш бўйича ташкилотчилик ролини ошириш вазифалари юкланди. Шаҳар ва район партия комитетлари бюро мажлисларида олий педагогика билим юртлари раҳбар коммунистлари ҳисоботини тинглаш, шу масала юзасидан уларнинг айрим бўлинмалари фаолиятини мунтазам муҳокама қилиб бориш тавсия этилди. Педагогика коллективларида ахлоқий-руҳий иқлимни соғломлаштириш бўйича зарур чоралар кўриш керак.

1987—88 йилларда область мактабларида рус тили ва адабиёти ўқитувчиларининг навбатдан ташқари аттестациясини ўтказиш зарур деб топилди. Аттестация давомида уларнинг шу фандан дарс беришга лойиқ ёки нолойиқлиги аниқланади.

Олий педагогика билим юртларига областлар бўйича қабул қилиш миқдорининг белгилаб қўйилиши тайёргарлиги бўлган айрим ёшларни чегириб қолишга олиб келмоқда. Бу нотўғри. Халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими йўлланмаси билан олий педагогика билим юртларига қабул қилиш юзасидан ишлар кучайтирилсин, унда йигитларни кенг миқёсда қабул қилишга алоҳида эътибор берилсин.

Ҳар йили рус тили ва адабиёти бўйича олимпиадалар ўтказиб бориш практика қилинсин. Бу тадбирлардан педагогика билим юртларига муносиб талантли ўқувчиларни танлаб олишда фойдаланилсин.

Тошкент шаҳридан бошқа шаҳар ва қишлоқ мактаблари ҳамда ҳунар-техника билим юртларига рус тили ва адабиёти ўқитувчилари юбориб турилсин, улар учун зарур турар-жой--маиший шароитлар яратиб берилсин, шунингдек доимий иш жойидаги турар-жой сақлангани ҳолда икки-уч йиллик стажировкага юбориш ҳам тажриба қилинсин. Район ижроия комитетлари қишлоқ мактаблари ҳузурида марказдан юборилаётган рус тили ўқитувчилари учун турар-жой фонди ташкил қилишлари керак.

Ўқитувчиларни психолого-педагогик ва методик жиҳатдан тарбиялаш ишлари яхшилансин, улар ўқувчи коллективлари фаолиятидаги тарбиявий ишларнинг актив формалари ва кўникмалари билан қуроллантирилсин.

Тошкент шаҳар ижроия комитетига Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги билан ҳамкорликда республика рус тили ва адабиёти институтини янги бинога кўчириш масаласини ҳал қилиш, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш учун зарур шароитлар яратиб бериш тавсия қилинди.

Олий педагогика билим юртлари ректоратлари, партия ташкилотларига рус тили ва адабиёти ўқитувчиларини тайёрлаш ишидаги камчиликларни бартараф этишга қаратилган конкрет программа ишлаб чиқиш ва амалга ошириш топширилди. Бунда коммунистларнинг авангардлик роли алоҳида сезилиб туришига эришиш зарур. Шу мақсадда коммунистлар аттестацияси, касб бўйича аттестациядан фойдаланиш лозим.

Ўқитувчиларнинг миллий составидаги номутаносибликлар бартараф қилинсин.

Студентларга ижтимоий фанларни ўқитиш самарадорлиги оширилсин.

Республика Маориф министри ўринбосари, КПСС аъзоси Х. Х. Холиёровнинг республика Маориф министрлиги, область олий педагогика ўқув юртларида рус тили мутахассислари тайёрлаш ишларини яхшилаш бўйича зарур чоралар кўради, раҳбарлик, профессор-ўқитувчилар составини мустаҳкамлаш ва моддий базани ривожлантириш юзасидан конкрет ёрдам кўрсатади, деган ахбороти ҳисобга олинди.

Тошкент область молия бўлими ва шаҳар молия бошқармасига область халқ маорифи бўлими ва Тошкент шаҳар халқ маорифи бош бошқармаси билан ҳамкорликда 1988 йилдан бошлаб рус тили ва адабиёти ўқитувчилари малакасини оширишга қўшимча маблағлар ажратиш, рус тили кабинетлари, область, шаҳар, район илмий-методик марказларини кўргазмали ўқув ва техник воситалар билан жиҳозлаш ишларини яхшилаш вазифалари топширилди.

Область комсомол комитети, комсомол ташкилотларига ёш педагоглар билан ишлаш савиясини ошириш, ғоявий-сиёсий билим ва малакаларини ўстиришда кўмаклашиш, илғор педагогик фазифалари юкланди.

Ёш педагогларга зарур иш ва маиший шароитлар яратиб беришда, уларни маънавий ва жисмоний камол топишида комсомол комитетлари ва комсомол ташкилотлари ролини оширишга қатъийлик билан эришилсин.

Область касаба союзлари Совети, маориф ходимлари касаба союзи область комитети, олий ўқув юртлари ва илмий муассасаларга тил ва адабиёт ўқитувчилари учун зарур меҳнат ва маиший шароитларни яратиб бериш устида доимий ғамхўрлик кўрсатиш топширилди.

Область ва шаҳар газеталари, радио ва телевидениега рус тилини ўрганиш бўйича педагогика коллективларида олиб борилаётган ишларни, энг яхши педагоглар тажрибасини мунтазам тарғиб қилиб бориш топширилди.

Журналларнинг янги сонларида

«Мухбир» — «Корреспондент» журналининг навбатдаги, тўққизинчи сони босмадан чиқди. У КПСС Марказий Комитетида оммавий ахборот воситалари ва ижодий союзлар раҳбарлари билан бўлиб ўтган учрашув ҳақидаги материаллар билан очилади.

«Матбуотга партиявий раҳбарлик» рубрикаси остида Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари С. Сергиенконинг «Партия комитетининг кўзгуси», «Қайта қуриш ва ошкоралик» рубрикаси остида «Совет Ўзбекистони» газетаси партия турмуши бўлимининг катта ходими, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати А. Раҳимбердиевнинг «Жўшқин ҳаёт кўринади деразасидан» сарлавҳали мақолалари берилган.

«Тажриба. Ташаббус. Изланиш», «Касб ҳақида ўйлар», «Редакцияга хат», бошқа рубрикалар остида ҳам ранг-баранг материаллар ўрин олган.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети раисининг ўринбосари Р. Ҳакимовнинг «Газетанинг рентабеллигига қандай қилиб эришиш мумкин?» сарлавҳали мақоласи берилган.

Журналнинг бу сонида вақтли матбуот, телевидение ва радиода «Жадаллаштириш — умумхалқ иши» шиори остида Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида намойиш этилаётган фан-техника тараққиёти ва илғор тажриба ютуқларини энг яхши пропаганда қилиш ва уларни халқ хўжалигига жорий этишга актив ёрдам бериш учун ўтказиладиган республика конкурси тўғрисидаги низом босилган.

Булардан ташқари «Союзимиз ижодий», «Журналистлар ёзган китоблар», «Информация» ва бошқа рубрикалар остида бир қатор материалларни ўқишингиз мумкин.

ВЕТЕРАН

№ 7 (50)

ОЛИЙ БУРЧ

Темур ака Шарипов уруш бошланганида эндигина 18 ёшли ўспирин эди. Немис фашистларнинг Ватанимизга хиёнаткорона бостириб киргани ҳақидаги хабар уни ҳам бефарқ қолдирмади. Ҳали чақириқ қоғозини келишини ҳам кутмасдан район ҳарбий комиссариатига борди. Сўнг ўзбекистонлик йигитлар билан бирга жонажон Ватанни, она юртни ҳимоя қилиб, немис газандаларини тор-мор этиш учун жангга отланди.

Тула, Орлов, Смоленск шаҳарларини босқинчилардан озод этишда қатнашди.

— Смоленск шаҳрида ва унинг атрофида душманга қарши жанглар жуда қаттиқ бўлди, — дейди Темур ака у кунларни хотирлаб. — Душман аскарлари қанча талафот кўрса ҳам енгилай демасди. Улар янги куч ва ўқ-дори билан мунтазам таъминланиб бориларди. Душман тиш-тирноғигача қуролланган бўлишига қарамасдан, бизнинг 123-ўқчи-полкимиз мардона курашди.

Мен ёш ва эпчил бўлганлигим учун ҳам отрядга қурол-яроғ етказиб беришда таъминотчи сифатида иш кўрдим. Командирнинг буйруқларини астойдил бажардим. Бир куни ўқ-дори оз қолганлиги аниқланди. Олдинда эса ҳали қақшатқич жанглар турарди. Шу боисдан ҳам Степан исмли сапер йигит билан 5 километр чамаси узоқликда жойлашган штабга ўқ-дори олиш учун жўнадик. Машинани ўқ-дорига тўлдириб, ярим тунда қайтаётганимизда душман самолёти бизни сезиб қолди. Бошимиз узра бомбалар ёғила бошлади. Омадимиз юришган шекилли бомба машинадан анча олисда портларди.

Ўрмонга яқинлашиб қолганимизда ҳам душман самолёти бизни таъқиб этишни қўймасди. Топшириқ жиддий, агар бирор фалокат рўй берса, бутун бир қисм катта талафот кўриши мумкин эди. Олдимизда жангчиларимизни қурол-яроғ ва ўқ-дори билан таъминлашдек асосий вазифа турарди. Шунинг учун ҳам Степан машинани бирор пана жойга яширишни ўзига эп кўрмади.

Ўқ-дори ва қурол-яроғни қисмимизга етказиб келганимизда тонг аста ёриша бошлаган эди. Атрофдаги осойишталикдан баданим жимирлаб кетди. Кўп дўстларимиз тунги ҳужум чоғида мардларча ҳалок бўлишибди. Янги мадад солдатларда ғалабага бўлган ишончни янада оширди. Ўша куни душманни тор-мор келтирдик. Сўнг шаҳар ва қишлоқларни озод қилишда қатнашдик. Тула шаҳридаги жангларнинг бирида қаттиқ ярадор бўлдим.

Ўшанда отрядимизга катта магистраль йўлдаги кўприкни мустаҳкам ҳимоя қилиш топширилганди. Душман танклари бирин-кетин бостириб кела бошлади. Аёвсиз жанглар бошланиб кетди. Шу пайт ўзимизнинг танкчи қисмларимиз ҳам ёрдамга келиб қолишса бўладими? Янги мададдан кайфиятимиз кўтарилиб душман устига ташландик. «Ура» садолари остида кўприкдан ўтиб душманни таъқиб қила бошладик. Ўша пайтда фашист босқинчиларининг танкига граната улоқтирганимни биламан-у, ундан сўнг қандай аҳвол рўй берганлигини эслай олмайман. Ҳушимга келганимда ҳарбий госпиталда ётардим. Юзимга келиб теккан осколка жағ суягимни синдирган экан.

Оқ халатли саломатлик посбонлари мендан меҳрларини аяшмади. Уларнинг кеча-кундуз тиним билмай берган ёрдамлари туфайли тез орада оёққа туриб кетдим. Ўзимни анча енгил ҳис қила бошладим. Махсус комиссия мени инвалидликка тавсия этиб улгурган экан. Мен буни рад этдим. Қалбим ҳамон сафдошларимга талпиниб турарди. Яна жанггоҳларга қайтишимга мовий кўзли олийжаноб бош врач ёрдам берди. Ғалабагача бўлган катта йўлни босиб ўтиб, уйга тантана билан қайтиб келдим.

Юрт тинчлиги ва Ватан осойишталиги учун ўзининг ёшлик куч-қудратини бахш этган Темур ака Шарипов ҳозир меҳнат ветерани. У тез-тез мактабларга пионерлар билан бўладиган учрашувларга таклиф этиб турилади. Бундай тантаналарда Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ёшларни доимо ўз Ватанини севишга, унинг муносиб фарзандлари бўлиб етишишга чақиради. Халққа хизмат қилишни ўзининг энг олий бурчи деб билган бу жасур жангчи кексалик гаштини сурмоқда.

А. ҲАСАНОВ.

КЕКСА МАШИНАСОЗ ИБРАТИ

ҲАР бир корхонада шундай кишилар борки, улар ўзларининг бутун умрларини севган касбларига, меҳнат қилаётган коллективларига бевосита боғлаганлар. Булар ўзларининг ҳалоллиги билан обрў-эътибор топган, ҳақиқий бахтга эришган фидойилардир. «Ташсельмаш» заводи қуйиш цехининг форма қуювчиси Исаак Рувимович Портной ҳам ана шундай заҳматкашларнинг бири. У 45 йилдирки ўз севган касби билан машғул.

— Цехимизда 300 граммдан 3 тоннагача бўлган 400 хилдаги маҳсулот қуйилади, — дейди биз билан суҳбатда қуйиш цехининг формаловчилар бригадаси етакчиси Радик Янтусов. — Бу маҳсулотлар терим агрегатларининг чўяндан бўлган асосий қисмларини тайёрлашда қўлланилади. Бригадамиз коллективи эса уни қуювчиларига форма тайёрлаб беришади. Бир кунда 470 сўс қоришма билан тўлдириб, қуйиш участкасига узатамиз. Саккиз ой давомида коллективимиз аъзолари ишга масъулият билан ёндошиб 80 тонна қумни тежаб қолдилар.

Ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йили план-топшириқларини Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига қадар адо этиш ҳаракати бригадамизда тобора жадаллашиб бормоқда. Ёруғ юзли бўлиш учун барча имкониятлардан унумли фойдаланяпмиз. Собитқадамлик билан белгиланган маррани эгаллай деб қолдик. Зарбдорлик ҳаракатида коллективимизнинг кўп йиллик иш тажрибасига эга бўлган меҳнат ветеранлари ҳам фаоллик кўрсатмоқдалар. Уларнинг бири устозим Исаак Портнойдир.

Ўрта бўйли, истараси иссиқ, бу ажойиб фазилатли ишчини биз қизғин меҳнат устида учратдик. Аввалига Исаак Рувимович билан қилган суҳбатимиз бироз қовушмади. Берган саволларим уни узоқ хаёлларга толдирарди. Кўз ўнгида ўтган умри гавдаланди шекилли у ўтмиш хотиралари ҳақида ҳикоя қила бошлади:

— Кечагидек эсимда, мен мана шу корхонага келганимда 15 ёшли ўспирин бола эдим. Ўшанда 1942 йилнинг қиши эди. Кун совуқ, лекин ҳар бир дақиқа ғанимат эди. Биз қанчалик кўп ишласак, Москва остоналарида немис босқинчиларига қарши жангларда жон олиб жон бераётган совет халқининг жасур ва мард ҳимоячиларига шунчалик мададкор бўлишимизни юракдан ҳис этардик. Шу боисдан ҳам кечаю, кундуз тиним билмасдик. Дам олмасдан икки, баъзида уч сменалаб иш бажарган кунларимиз ҳам бўлган. Аммо бирон кимса нолиган эмас. Биз ғалабага, яхши кунларнинг келишига ишонардик. Ана шу ишонч бизга далда берарди.

Мана у кунлар ҳам ўтиб кетди. Кейинчалик заводимиз терим агрегатлари ишлаб чиқара бошлади. Лекин ўшандаги масъулият ҳамон ўзгарган эмас. Биз ҳамон маҳсулотнинг энг асосий ва нозик қисмини ишлаб чиқарамиз. Мен ўз меҳнат фаолиятимни оддий слесарликдан бошлаган эдим. Кейинчалик эса 10 га яқин турдош касбларни ўзлаштириб олдим. Баҳоли қудрат ўз касбим сирларини ёшларга ўргатдим. Бу ердаги ишчиларнинг ярмидан кўпроғи менинг шогирдларим. Игорь Гусев, Виктор Трушков, Сергей Рижинков, Иван Махорин каби ўз касбига ихлос қўйган формаловчилар кунлик смена топшириқларини 1,5 — 2 ҳисса қилиб бажармоқдалар.

Мен ўз касбимни севаман. Меҳнатим менга завқ бағишлайди. Умрим кунларини безайди. Сени эл-юртга фойданг тегаётганлигини, одамларга кераклигингни юракдан ҳис этсанг, сендан бахтли одам бўлмаса керак.

Исаак Рувимович 1979 йил пенсияга чиқди. Лекин ўзининг севимли ишини ташлаб кетмади. У ҳамон сафда. Ветеран ишчи рангли металлдан чўян қуйиш учун ҳар хил моделлар, қолиплар ва формалар қуяди. Куйиш цехи ишлаб чиқараётган сифатли маҳсулот ҳам бу инсоннинг ўз касбига қанчалик виждонан ёндошаётганлиги билан боғлиқ. Ички резервларни излаб топиш ва уни ишлаб чиқаришга жорий этишда ҳам Исаак Рувимович жонбозлик кўрсатмоқда. У шу пайтгача 20 дан ортиқ рационализаторлик таклифи киритган, «Энг яхши рационализатор» гувоҳномасининг эгасидир. Ёшларга ибрат кўрсатган ҳолда жонбозлик билан меҳнат қилиш унга хос энг ажойиб фазилатга айланган. Унинг ҳалол меҳнатлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. Ветеран ишчи кўксини ҳозир 10 га яқин медаллар ва бир қанча нишонлар безаб турибди. Қуйиш цехидаги 4 та «Фахрий ташсельмашчи» шарафли ном эгаларининг бири ҳам у.

Ўғли Михаил ҳам ота касбини танлади. У қуйиш заводида қуювчи мастер бўлиб ишламоқда. Меҳнат интизомига қатъий риоя қилиб, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланаётган Исаак Рувимович Портной кундалик смена-топшириқларини 1,5 —2 ҳисса қилиб бажариб, ёшларга ибрат кўрсатаётир. Фидойи ишчи Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини ўн иккинчи беш йилликнинг икки йиллик планини бажарган ҳолда, ёруғ юз билан қарши олиш учун самарали меҳнат қилмоқда.

С. ИКРОМОВ.

Засим Васильевич Соколовнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жанговар фаолияти қизиқарли воқеаларга бойдир. Улуғ Ватан уруши йилларида бу жангчи-мухбир ўзининг душманга бўлган барча нафратини жанговар мақолаларида ифода этди.

Мана, Улуғ Ватан уруши жанггоҳларида ўқ садоларининг тинганига ҳам 42 йилдан ошди. Засим Васильевич бу даврда кўпгина билим юртлари ва мактабларида бўлиб, уруш хотиралари ҳақида ёшларга сўзлаб берди.

СУРАТДА: жангчи-мухбир Засим Васильевич Соколовнинг Акмал Икромов районидаги пионерларнинг партия ва комсомол ветерани Қаюм Қосимов билан учрашуви акс эттирилган фотолавҳасини кўриб турибсиз.

«Ветеран»нинг справкалар бюроси

С. АҲМЕДОВ: Неварам турмуш ўртоғи билан ажрашиш ҳақида даъво аризаси берган. Ҳозир унинг эри ҳам болаларни ўз тарбиясига олиш ҳақида судга ариза берган. Айтингчи, суд болалар манфаатини кўзлаб қарор чиқарадими?

Агар болалар куёвнинг тарбиясига берилса биз бобо ва буви сифатида невараларимиз билан кўришиб туриш ҳуқуқига эгамизми?

Жавоб: Ўзбекистон ССР Оила ва никоҳ кодексининг 46-моддасига мувофиқ суд никоҳдан ажратиш тўғрисида ҳал қилувчи қарорини чиқарган пайтда, зарур ҳолларда, вояга етмаган болаларнинг ва меҳнатга лаёқатсиз эр ёки хотиннинг манфаатини ҳимоя қилиш чораларини кўради.

Бобо ва буви ўз невараси билан кўришиб туришга ҳақли. Ота-оналар бобо ва бувига ўз неваралари билан кўришиб туришга имконият бермасалар, агарда, бундай кўришиш болаларнинг нормал тарбияланишига халақит бермаса ва ҳамда уларга зарарли таъсир қилмаса, васийлик ва ҳомийлик органи шу органлар белгилаган тартибда бобо ва бувига уларнинг невараларини кўрсатишга ота-онани мажбур қилиши мумкин.

* * *

В. ХОЛИҚОВ: Мен уруш инвалидиман. Шу билан бирга комбинатда ишлаяпман. Меҳнат отпускасига қўшимча ҳақ тўланмайдиган 2 ойлик отпуска олиш учун кадрлар бўлимига мурожаат қилсам, бундай имконият йўқ деди. Шу тўғрими?

Жавоб: Йўқ, тўғри эмас. Амалдаги меҳнат қонунларига мувофиқ ишлаётган (қарилик пенсиясига чиқиб) пенсионерларга, уларнинг отпускаларига икки ой муддатгача ойлик иш ҳақлари сақланмаган отпускадан фойдаланиш имконияти берилади.

Демак, Сиз ҳам бундай ҳуқуқдан фойдаланасиз.

Дунё хабарлари
ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

СОБИҚ МАҲБУСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

МАНАГУА. «Бизни жисмоний ва маънавий жиҳатдан қийнашди. Мени кийимларимни бутунлай ечиб, қўлимни орқамга қилиб боғлаб, бир неча марта оёғимдан шипга осиб қўйишди ва таёқ билан савалашди». Буни Хуниор Дуарте ҳикоя қилиб берди. Аксилинқилобчи каллакесарлар қўлга тушириб, Гондурас территориясига зўрлаб олиб кетилаётган Никарагуа граждандари ана шундай қийин-қистов қилинмоқда, уларга азоб берилмоқда.

Хуниор 20 ой давомида МРБга ёлланганлар асирлигида бўлди. Уни сомосачи каллакесарлар Хинотега департаментидаги Ла-Крус деган кичик тоғ қишлоғида ушлаб олдилар, сўнгра эса Гондураснинг Капира шаҳридаги контраслар базасига жўнатдилар. Коста-Рика томонининг қатъий илтимоси натижасида Хуниор ўзи каби 20 нафар йигит билан бирга ўтган ҳафтанинг охирида Никарагуа маъмурларига топширилди. Қўлларимизни кишанлаб, кўзларимизни боғлаб, деди у, бизни вертолётда Коста-Рикага жўнатишди. У ерда маҳаллий маъмурлар қўлига топширишди. Мен сомосачи ёлланганларнинг шафқатсизликларини ўз тажрибамда кўрдим, улар никарагуалик тинч гражданларни таҳқирламоқдалар, аксилинқилобчилар сафига қўшилиб, ўз халқига қарши жанг қилишга мажбур этмоқдалар.

Хуниор журналистларга Капирадаги базага америкаликлар, шу жумладан сенаторлар мунтазам келиб кетаётганликларини, улар контрасларнинг бошлиқлари билан учрашиб туришларини маълум қилди.

2000 ЙИЛДА АМЕРИКАДА ЭҲМ

ВАШИНГТОН. «Келажак дунёси» жамиятининг президенти Эдвард Корниш билан «Фьючурист» журналининг редакторларидан бири Тимоти Уиллард унча узоқ бўлмаган 2000 йилда компьютерлар американикларнинг ҳаётида қандай ўрин тутади, деган саволга ўз жавобларини қайтардилар.

Келаси аср бошларида, дейди улар, компьютерлар уй юмушларининг кўп қисмини ўз зиммасига олади. Эрталаб «электрон уй бекаси» тайинлаган вақтингизда сизни уйғотади, нонушта тайёрлайди, мўлжаллаган ишларингизни эслатиб қўяди, болалар билан шуғулланади, магазинга зарур озиқ-овқатни буюради. Уларнинг фикрича, одам сўзини тушунадиган бундай электрон ёрдамчи 2000 йилга борганда Америкадаги қарийб ҳар бир уйнинг оддий яшовчисига айланади. Бундай «электрон уй бекалари»нинг прототиплари ҳозирдаёқ бор-у, лекин Корниш билан Уиллард «Вашингтон таймс» газетасининг саҳифаларида таъкидлаб ўтишларича, ҳозирча улар чекланган миқдордаги командаларнигина бажаришга қодир ва кўпинча ундан қимматбаҳо ўйинчоқ сифатида фойдаланилмоқда.

Электроника одам фаолиятининг турли соҳаларига жўшқин кириб борганлиги туфайли орадан 15 йил ўтгач, америкалик хизматчиларнинг учдан бирига яқини ўз ишини уйдан чиқмай бажара олади, деб ёзади тадқиқотчилар.

КУЛГИНИ СОТИБ ОЛИНГ

Кўпгина америкалик врачларнинг таъкидлашларича, соғлом кулги касалингизни тузатиши мумкин. Масалан, Станфорд университетининг доктори Уильям Фрай кўп йиллик тадқиқотлардан сўнг кулги кўкрак қафаси ва касалланган турли хил инсон организмига ижобий таъсир кўрсатишини аниқлаган.

АҚШдаги кўпгина ишбилармон кишилар шу орқали кўп даромад берувчи бизнесни йўлга қўйишди. Масалан, Иллинойс штатида бутун бир кампания ташкил қилинган. Бу кампания касалхоналар ва беморлар учун «дори-дармонли эстрада программаларидан» тузилган видеокассеталарни ишлаб чиқармоқда. Лос-Анжелесда эса бир телекампания касаллар учун махсус кўрсатувлар намойиш этмоқда. Машҳур комик актёрлар ижро этган кинокомедиялардан энг қизиғини ана шу кўрсатувларда жамланган. Хуллас, бизнес кенг қулоч ёзмоқда.

ЁМҒИР СОЧНИ БЎЯДИ

Инглиз Жулия Хот уйига кетаётиб ўзи сезмаган ҳолда сочини бўяди. Ойнага қарагач, у жигарранг сочлари зангори рангга бўялганини кўрди.

Калейдоскоп

Бундан бир неча вақт илгари Жулия сартарошхонада сочини турмаклаб чиққан эди. Шундан сўнг, у кўчада ёмғирнинг тагида қолди. Ёмғирдан сўнг унинг сочи зангори рангга бўялган эди. Маълум бўлишича, ёғиб ўтган ёмғир кислоталали экан. Сочни турмаклаганда ишлатилган химиявий модда ёмғир билан реакцияга кириб аёл сочини ана шундай ҳолатга олиб келганди, деб ҳикоя қилади «Дзенник л... людови» (Польша) газетаси.

Ўзбекистон ССРда Украина адабиёти ва санъати кунлари олдидан

Дўстлик байрамининг кинопремьералари

А. П. Довженко номидаги Киев студияси музейида ана шу санъаткор ҳақида ноёб материаллар тўпланган, бу музейда Совет кинематографиячиларининг дўстлиги тўғрисида ҳикоя қилувчи ҳамма нарсаларни асраб авайламоқдалар. Музейдаги алоҳида бўлим Украина ва Ўзбекистон экран усталарининг алоқаларига бағишланган.

Бу ҳамдўстлик урушдан илгариги йилларда бошланган эди. Ўн йил мобайнида Тошкент студиясида машҳур украин оператори Д. Демуцкий ишлади, у «Насриддин Бухорода», «Тоҳир ва Зуҳра» фильмларини суратга олиш группасига кирган эди. Тажрибали уста ўзининг ёш ҳамкасбларига кино санъати сирларини ўргатди. Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида қардош республикада «Александр Пархоменко», «Сўнгги навбат», «Денгиз узғуни», «Она» каби ватанпарварликни тараннум этувчи фильмлар яратилди, бу лентaларда маданият арбобларининг бирдамлиги, уларнинг манфур душман устидан Совет халқи ғалабасига ўз ҳиссаларини қўшишга интилаётганликлари мужассам бўлган эди.

Урушдан кейинги йилларда ҳам ҳамкасблар суратга олиш майдончаларида бир неча бор ҳамкорликда ишладилар. Л. Биковнинг «Қариялар жангга боради», «Аскарлар ўтган йўллар» фильмлари яратилаётганида ҳам, украиналик кино оператор Э. Тимлин Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясида «Тошкент зилзиласи», «Ўзбекистонга саёҳат», «Канал», «Зилзиладан зилзилагача ўн йил» фильмларини суратга олаётганида ҳам қардошлар мадади сезилиб турди.

Шу кунларда украиналик ҳужжатли кино усталари Ўзбекистон сафарига тайёрланмоқдалар, улар бу йил иккала қадрош республикада бўлган адабиёт ва санъат кунлари тўғрисидаги фильм устидаги ижодий ишларини давом эттирадилар.

Мазкур фильмда дўстлар учрашувининг энг қизғин, мароқли дақиқалари акс этади. Украина кинематографиячиларининг Ўзбекистондаги ҳисоботи ҳам лентадан ўзига яраша ўрин олади. Кино санъати усталари Ўзбекистонга катта программа билан бормоқдалар. Серқуёш республика томошабинлари Киев ва Одессадаги етакчи кино усталарининг ижоди билан танишадилар.

Украина адабиёти ва санъати кунларида машҳур режиссер Довженконинг шогирди Юрий Ильенконинг «Похол қўнғироқлар» лентасининг премьераси бўлади. Бу режиссёр ўзининг шоирона руҳдаги картиналари билан машҳур, мазкур фильм унинг 10-асаридир. Санъаткорнинг «Қора ҳолли оққуш» картинаси Москвадаги халқаро фестивалда ғолиб чиққан эди. «Ўрмон қўшиғи. Мавка», «Княгиня Ольга тўғрисида афсона» картиналарида украин классик адабиёти ва тарихининг образлар дунёсини томошабинлар кўз ўнгида гавдалантириб беради.

Сўнгги фильм таниқли украин ёзувчиси Евгений Гуцало асарлари асосида суратга олинган бўлиб, унда халқ тақдири таҳлил этилади.

Кино фестивалда намойиш этиладиган фильмларда ўтмиш ва бугунги кун воқеалари талқин этилади. Режиссер Тимофей Левчук ўзининг «Оҳангларга битилган хотира» картинасида машҳур украин композитори Николай Лисенко ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилади. Леонид Осика ўзининг «Соқчилар, киринг» лентасида экология муаммолари устида фикр юритади. Николай Машченконинг «Ойижон, ойи» фильмида ўттизинчи йиллардаги драматик воқеалар тилга олинган. Ярослав Лупийнинг «Данило-князь Галицкий» асарида «Кўҳна Русь» қайта жонланади. Александр Итигилов ўзининг «Ҳаммасига тўй айбдор» лентасида маънавий қашшоқлик, ахлоқсизликка қарши ўт очган. Томошабинлар режиссер Вячеслав Криштофовичнинг «Бева аёл дийдорингизга муҳтож» фильмини ҳам кўрадилар, Канадада яқинда бўлиб ўтган фестивалда мазкур асарда бош ролни ижро этган Ирина Купченко ана шу анжуманнинг совринига сазовор бўлди.

Кино муҳлислари Кира Муротованинг «Эҳ, қисмат, қисмат» деб аталган сўнгги фильми билан ҳам танишадилар. Бу санъаткорнинг номи ҳозир томошабинлар оғзига тушди. Унинг кўп йиллардан бери токчада чанг босиб ётган «Узоқ кузатишлар» ва «Қисқа учрашувлар» асарлари экран юзини кўрди ва улар мамлакатимизда ҳам, чет элларда ҳам манзур бўлди. Бу асарлар муаллифи ёрқин ва теран истеъдод соҳибидир, Локарнодаги фестивалда Қ. Муратовага ана шу фильмлари учун халқаро кино матбуоти федерациясининг мукофоти берилди.

Томошабинлар бир қанча ҳужжатли, илмий-оммабоп ва мультипликацион фильмларни ҳам кўрадилар. Булар орасида Владимир Шевченконинг «Чернобиль. Машаққатли ҳафталар хроникаси» лентаси ҳам бор. Бу фильм бир ой муқаддам Италиядаги халқаро фестивалда намойиш этилди. Фестиваль жюриси марҳум украин режиссери хотирасига махсус соврин таъсис этди, ушбу соврин бундан буён тинчлик учун кураш ва атроф муҳитни муҳофаза этиш муаммоларига бағишланган асарларнинг муаллифларига берилади. Фестивалда таниқли кино публицистлар Виктор Шкурин, Анатолий Борсюк, Арнальдо Фернандес ҳамда ҳаётни тобора фаолроқ тадқиқ этаётган уларнинг ёш ҳамкасблари асарлари билан ҳам танишиш мумкин.

Л. КИСЕЛЕВА.
(Ратау — ЎзТАГ).
Киев.

«БУНИСИ ПИШГАНМИКИН?» Р. Шарипов фотоэтюди.

«Пропагандист Узбекистана» агитпоезди йўлда

Илгари хабар қилинганидек, Тошкент шаҳри ва Тошкент областидан «Билим» жамиятининг 300 га яқин пропагандисти, агитаторлари ва лекторлари «Пропагандист Узбекистана» махсус поездида мамлакатимизнинг революцион, жанговар ва меҳнат шуҳрати жойлари бўйлаб сафарга жўнаб кетдилар. Бу рейс Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган. Агитпоезднинг матбуот марказидан йўлда содир бўлган ажойиб воқеалар тўғрисида ҳикоя қилувчи телеграммалар олинди.

Волгоградда рейс қатнашчилари Совет Армияси гитлерчи босқинчилар билан қаҳрамонона жанг қилган жойларда бўлдилар. Мамай Қўрғонидаги мемориал комплексга, номаълум солдат қабрига «Ўзбекистон пропагандистларидан» деган ёзуви бўлган гулчамбарлар қўйилди. Ана шу чегараларни ҳимоя қилганлар орасида юртдошларимиз ҳам бор эдилар. Улар орадан қирқ йилдан кўпроқ вақт ўтгач, ана шу ерга бориб, тинчлик учун, уруш даҳшатлари такрорланишига йўл қўймаслик учун ўзларининг бутун кучини сарфлашга қасамёд қилдилар.

Волга соҳилларидан, Харьков, Минск, Брест, Вильнюс, Калининград шаҳарларидан олинган ёрқин таассуротлар Ўзбекистон пропагандистларининг йигит ва қизларни кекса авлодларнинг қаҳрамонона анъаналари руҳида тарбиялашларига кўмаклашади. Сиёсий маориф уйларида ва меҳнат коллективларида ҳамкасблар билан бўлиб ўтган учрашувларда шулар ҳақида гапирилди.

(ЎзТАГ).

«Саломатлик» клуби

«Саломатлик клуби»даги қуйидаги материаллар Тошкент Давлат медицина институти психатрия кафедрасининг мудири, медицина фанлари доктори, профессор Худоёр Алимович Алимов таҳрири остида берилмоқда.

Беморга эътибор — дил малҳами

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР аҳолисининг соғлиғини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг Асосий йўналишлари» лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига ҳавола этилди. Ҳужжатда соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари фаолиятини тубдан яхшилаш, аҳолига медицина ёрдами кўрсатиш сифатини жиддий ошириш йўллари белгилаб берилди.

Лойиҳада битилишича, партия билан давлат совет кишиларининг соғлиғини муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлашни, уларнинг умрини узайтириб ижодий фаолиятини кучайтиришни биринчи даражали аҳамиятга молик иш деб баҳоладилар. Бу жонажон партиямиз ва совет ҳукуматимиз томонидан халқимиз соғлиғи, турмуши, фаровонлиги учун қилинаётган ғамхўрликнинг ёрқин тимсолидир.

Улуғ Октябрь социалистик революциясидан аввал қирилиб кетишга маҳкум бўлган кўпгина халқлар эндиликда сиҳат-саломатлик даражасининг юксак кўрсаткичларига эришдилар. Лойиҳада кўрсатилганидек, Совет ҳокимиятининг 70 йили мобайнида аҳолининг сиҳат-саломатлиги тубдан яхшиланди. Умумий ўлим 3 бараварлан зиёд, болаларнинг нобуд бўлиши 11 баравар камайди, ўртача умр кўриш икки ҳисса узайди. Совет медицинаси соҳасида 1, 3 миллион врач ва 3,3 миллион ўрта малакали медицина ходими ишлаб турибди. Улар эл соғлиғи учун ҳамиша сергак ва тайёрдирлар.

Фидокорлик билан хизмат қилаётганлардан бири — Муҳаббат Ёқубова ҳақида тўхталмоқчиман. Бундан 20 йил илгари Тошкентдаги Охунбобоев номли медицина билим юртини тугатиб, ўрта медицина ходимаси бўлиб етишган бу аёл ўзининг жонкуярлиги билан, кишилар соғлиғи учун чин дилдан қайғуриб, беморлар дардига малҳам бўлганлиги билан обрў-эътибор қозонди. Киров районидаги 5-поликлиникада кўп йиллардан бери ишлаётган Муҳаббат Ёқубова яхши ҳамшира сифатида эъзозланади. Эл-юрт учун қилган фидокорона хизмати учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган.

Аммо, афсус билан шуни айтишимиз керакки, соғлиқни сақлаш ходимлари орасида бюрократлар, бераҳм бағритошлар, қўполлар, ўзининг касб бурчини адо этишга бефарқ қараётган масъулиятсиз кишилар ҳам бор.

Яқинда мен Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва инвалидлари учун мосланган госпитал — собиқ 10-касалхонада 20 кунга яқин даволанишга ётдим. Бу ердаги медицина ходимлари орасида совет врачи қасамига амал қилмайдиган айрим бағритош кишиларни ҳам учратишга тўғри келди. Шу йилнинг 9 августига ўтар кечаси асаб касалликлари 3-бўлимининг 17-палатасида ётган 72 яшар Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Л. Мазницин дунёдан кўз юмди. Аввало, бу кишининг касаллиги бошқа профилда бўлиб, бу бўлимга келтирилишининг ўзи ноўрин бўлган. Врачлар, ўрта малакали медицина ходимлари эътиборсизлик билан қараганлар. Қўполлик, бераҳмлик юз берган. Тўғриси, киши соғлиғига бефарқлик билан қаралган.

Яна бир мисол. Шу бўлимнинг 24-палатасида ётган 65 яшар, Улуғ Ватан уруши инвалиди А. Қосимов медицина ҳамширалари томонидан қилинган лоқайдлик (нотўғри қилинган укол) оқибатида орқа томони шишиб, шаҳардаги 1-касалхонанинг жарроҳлик бўлимига жўнатилди.

Госпиталда ётганимда врач менга 10 сеанс массаж муолажасини буюрди. Госпиталдаги 18 кунлик даволаниш процессида фақат 4 марта массаж қабул қилдим. Бу ҳақда врачга, бўлим мудирига, бош ҳамширага қилган мурожаатларим кор қилмади.

Кўз касалликлари доктори консультацияга келиб кўзимга ҳар куни уч маҳал витамин томизиб туришни ёзиб кетди. Узоқ вақт давомида бу дори ҳам топилмади. Ҳаттоки, оддий дорилар ҳам кўпинча бўлмайди, масалан, қандли диабетга қарши тадбиқ этиладиган адебит таблеткаси берилмади. Бундан хулоса шуки, кўп ҳолларда медицина муассасаларида беморларнинг дори-дармонларга бўлган эҳтиёжлари тўла-тўкис қондирилмаганлиги лойиҳада жуда тўғри кўрсатилган.

Назоратнинг йўқлиги, талабчанликнинг сусайганлиги оқибатида уруш ва меҳнат ветеранлари госпиталида тартиб-интизом, тозаликка риоя қилиш издан чиққанлиги кўзга яққол ташланмоқда.

Госпитал катта территорияга эга, бу ерда жуда кўп мевали ва манзарали дарахтлар бор. Аммо қаровсизликдан буларнинг ҳаммаси қуриб қовжираб ётибди. Территориянинг теварак-атрофи ифлос, супирилмайди, сув сепилмайди. Бундай аҳволни корпуслар ичида ҳам учратиш мумкин. Масалан, асаб касалликлари 3-бўлимидаги кранларнинг ҳаммасидан сув оқиб ётади. Юз-қўл ювадиган ракавиналар синиқ-тешик, ҳеч ким бундан ҳабар олмайди. Мен 18 кунлик муолажа мобайнида на бош врач (Ш. Маҳмудшоевни) ва на унинг даволаш ҳамда хўжалик ишлари бўйича ўринбосарларини кўрмадим.

Юқорида кўрсатилган салбий ҳолатлар ҳали кўпчилик медицина муассасаларида учраб турганлигини ҳисобга олиб, мен лойиҳага қуйидаги моддаларни ҳам киритишни илтимос қилардим:

Биринчи. Беморларга нисбатан лоқайдлик қилган, раҳм-шафқатсиз бўлган, совет врачи қасамига амал қилмайдиган медицинадаги мансабдор шахсларга нисбатан қаттиқ чора кўрилсин;

Иккинчи. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, инвалидлар ва меҳнат ветеранларига эътиборни кучайтириш, соғлиқни сақлаш ходимларининг биринчи галдаги вазифалари, деб ҳисоблансин;

Учинчи. Даволовчи медицина ходимлари билан дори-дармон берувчи аптекачилар мулоқотини уйғунлаштириш зарур. Токи, бу йўлда сезилган муҳтожликка сира йўл қўйилмасин. Чунки, ҳар иккала касб эгасидан ҳам аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш ва мустаҳкамлашни такомиллаштиришга ижодий ёндашишни талаб этади.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети соғлиқни сақлашни тубдан қайта қуриш, мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланишни таъминлаш, медицина ёрдами сифатини кескин ошириш вазифасини ўртага қўйдилар. Демак медицина муассасалари ишини ҳозирги замон талаблари даражасига кўтариш, эл саломатлигини яхшилаш — ҳамманинг иши эканлигини сира унутмаслик керак.

Л. ҲАМРОЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, СССР Журналистлар союзининг аъзоси.

1988 йилда кашандаликни тугатиш программасини ишлаб чиқиб, унда медицина, ҳуқуқ, ташкилотчилик ва тарбиявий тадбирларнинг кенг комплекси кўзда тутилсин».

(КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Ўн иккинчи беш йилликда ва 2000 йилгача бўлган даврда СССР аҳолисининг соғлиғини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни қайта қуришнинг Асосий йўналишлари» лойиҳасидан).

Ёш дўстимга мактуб

Келинг, чекишни ташлайлик

КАШАНДАЛИКНИНГ ЗАРАРИ ҲАҚИДА

Л. Н. Толстой:

Аслида киши ҳаёти учун энг зарури ақлга ўхшайди-ю, шунга қарамай кўпгина одамлар ўз ҳузурларини ўйлаб шу ақлни тамаки, вино, арақ билан заҳарлашдан ҳам тоймайдилар.

●

Киши ичиш ва чекишни ташласа, барча ҳаёт ҳодисаларини унга янгитдан очиб берувчи ақлий тиниқлик ва босиқ дунёқарашга эга бўлади.

●

Агар одамлар арақдан, винодан, тамакидан, афюндан ақлларини йўқотиб, ўзларини заҳарламаганларида эди, бутун одамзод ҳаётида қанчалар ҳаётбахш ўзгаришлар юз беришини тасаввур этиш ҳам қийин.

●

И. П. Павлов:

Шароб ичманг, тамаки сўриб юрагингизни қийнаманг ва сиз Тициан умрини кўрасиз.

М. Ганди:

Мен улғайганимдан бери ҳеч қачон ўзимда чекишга эҳтиёж сезмадим ва бу одатни ҳамиша ваҳшийлик, ифлослик ва кони зарар, деб билдим.

⊙ **Ж. Пти ва бошқа француз олимларининг маълумотларига кўра, етук ёшида ўпка силига учраган 100 та бемордан 95 таси чекувчиларга тўғри келади.**

⊙ **АҚШ медицина комиссияси шундай хулосага келдики, кунига 20 дона папирос ёки сигарета чеккан киши чекмайдиган кишиларга нисбатан ўпка раки билан 20 баравар ортиқ оғрир экан.**

⊙ **Олимлар кунига бир пачкадан сигарета чекадиган кашандалар ўз умрларини 8 йилга, 2 пачкадан чекадиганлар эса 15 йилга қисқаради, деб ҳисоблайдилар.**

⊙ **Ер юзи аҳолисининг йилига 12 миллион папирос ва сигарета чекиши ҳисоблаб чиқилган. Чекиб ташланган сигарета билан папирос миқдори 2 миллион 520 минг тоннага етади.**

Ёш дўстим, сенга қараб туриб ҳавасим келади: юзларингда ёшликка хос тароват, кўзларингда чақноқ нур. Бутун вужудингдан соғломлик, куч-ғайрат ёғиларди. Ёнингда ғунчадеккина қиз. Таранг, қирмизи ранг юзлари нақадар гўзал! Бир гапириб, ўн куласизлар. Сизлар билан қўшилиб бутун олам кулаётгандек туюлади...

Шу пайт сен ҳожати бўлмаса ҳам ён чўнтагингдан сигарета чиқариб, тутатдинг. Сезаяпман, энди кап-катта йигит бўлиб қолганингни, чекканинг учун отангдан камар эмаслигингни билдирмоқчисан. Аччиқ, тутунни «завқ-шавқ» билан ичингга тортасан. Қурум босиб улгурмаган, ўпканг ҳали «исён» кўтарганича йўқ.

Қиз нозли, чиройли ҳаракат билан лабингдан сигаретани олиб, бир четга улоқтиради:

— Қўйинг, чекманг...

Сен чала чекилган сигаретага ачинганДек қарайсан. Лекин, дўстим, сира ҳам ачинма! Бўлажак қайлиғинг жуда тўғри қилди: оғзингни тахир, таъбингни хира этадиган, маккор тутунлари билан яшнаб турган юзларингни сўлитадиган соғлиғинг душмани майли, ерда ётаверсин, одамлар топтаб ўтсинлар.

Энди сенга савол бермоқчиман: айтчи, бошингда бирор ғам-ташвишинг борми? Ота-онангдан ёш етим қолдингми? Бутун рўзғор ташвиши сенинг елкангдами? Билиб турибман, бу саволимга «ҳа» деб жавоб беролмайсан. Чунки, топиш-тутиши тайин, обрў-эътиборли ота-онанг ҳамиша атрофингда парвона, олий ўқув юртида ўқияпсан. Ҳеч нарсадан камчилигинг йўқ назаримда. Шу фаровон ҳаётинг, тўкислигингдан қисилиб чекишга ўрганаяпсанми? Ҳайронман, яшаб-гуркираб турган организмингга, соғлом ўпкангга нечун тутун ҳайдайсан?

Ҳозир ичкиликбозлик, алкоголизмга, гиёҳвандликка қарши очиқчасига аёвсиз кураш олиб борилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз ичкилик сотишдан келадиган йирик-йирик даромадлардан воз кечди. Бизда инсон соғлиғи — халқ бойлиги ҳисобланади. Она-Ватанимизга кўксини ушлаб, буралиб йўталадиган кашандалар, ақл-ҳушини ҳам арақҳа қўшиб ичиб юборадиган пиянисталар эмас, соғлом фикрли, жисмонан бақувват, ҳақиқий ватанпарварлар керак. Бир чет эл жосусининг тан олиб айтишича, улар бизнинг мамлакатимиздан ичкиликка берилган, лақма, енгилтак ёшларни қидиришар экан. Чунки улар бир қадаҳ вино ёки коньяк учун ўзлари билмаган ҳолда тузоққа тушадилар.

Яқинда Ўзбекистон телевидениеси орқали ичкиликбозлик, гиёҳвандлик асоратларини фош этувчи кўрсатув эълон қилинди. Ҳақиқий даҳшат! Экранда лабининг усти ўрадек очиқ мажруҳ гўдак кўринди. У куляпти, қўллари билан ўйинчоққа талпинаяпти. Эртага катта бўлганда ҳам кулармикин? Шуларни тасаввур этарканман, аъзоюи баданим музлаб кетади, уни дунёга келтирган нафс бандаларига нафратим ошди. Мажруҳ гўдаклар арақхўр, гиёҳвандларга энг зўр айбномадир!

Азиз дўстим, мен босмачилар, немис-фашистларига қарши мардларча курашган, болалиги хор-зорликда ўтган Деҳқонбой отани яхши танийман. Ана шу одам ашаддий кашанда бўлиб кетиши керак эди. Отахон кўрган балоларни сизлар кўрмагансизлар, тортган азоб-уқубатларини билмайсизлар. Лекин, у умрида оғзига сигарета олмади, ичкилик ичмади. Икки юзи қип-қизил, саксондан сакраб, тўқсонга тўқнашиб қолса ҳам ҳамон бақувват. Демак, инсонда энг аввало ирода, сабр-бардош бўлиши керак. Арзимас кўнгилсизлик, хафагарчиликни баҳона қилиб, шишага қўл узатадиган, чекадиган одамлар ўзларини ҳароб қиладилар, холос.

Яқинда Чинозга кетиш учун катта йўл ёқасида турсам, олдимга автобус келиб тўхтади. Шофёри ҳамқишлоғимиз экан. Автобус ичида сочлари олинган йигитчалар бир-бирлари билан суҳбат қуриб кетишмоқда. Улар яқинда Совет Армияси сафларига кетишар экан. Йигитчаларга назар ташлаб, бир нарсага эътибор бердим: ҳаммасининг қўлида сигарета бор эди! Шунақаям олифтагарчилик билан чекишардики, аста қўяверасиз. Яна автобус ойнасидан қоидасини келтириб, «чирт» этиб тупиришади, бармоқлари билан сигарет кулларини моҳирона чертиб туширишади. Улар энди катта йигит-да. Ота-оналари ҳам солдатликдан қайтган фарзандларининг қўлларида сигарета кўриб, тергашмайди. Ахир, кап-катта йигитни уялтириш инсофдан эмас.

Яширишнинг ҳожати йўқ, ҳозирги пайтда чекиш юқумли касалликдек тез тарқалаяпти. Яқинда «Известия» газетасидаги бир мақолада қизиқ фактлар келтирилди: 1984 йили 430 миллиард дона сигарета, папирос ва сигара сотилган, аҳоли жон бошига 1.564 донадан тўғри келган. Ўтган йили тамаки маҳсулотлари сотиш 432 миллиард донага келиб тўхтади. Бу йил эса илгаригидек рекорд ўсишлар сезилмаяпти. Ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш кашандаликка ҳам ижобий таъсир кўрсатмоқда: одамлар камроқ чекадиган бўлиб қолишди. Бир қатор чет эл мамлакатларида, масалан, Америкада чекишни реклама қилиш камайтирилди. «Боинг» авиакосмик концерни ўз корхоналари территорияларидан сигарета сотувчи автоматларни йиғиштириб олди. Ғарбдаги фирма, корхоналарнинг хўжайинлари инсон соғлиғини ўйлаб эмас, ўз фойдаларини кўзлаб шундай қилмоқдалар. Негаки, чекмайдиганлар кашандаларга нисбатан унумлироқ ишлайдилар, камроқ касал бўладилар.

Ҳиндистонда ҳам чекишга қарши кураш ҳафталиги эълон қилинди. «Сигарета чекиш социал касалликка айланиб кетди», деб ёзади «Пэтриот» газетаси. «Замонавий» бўлиб кўринишга ҳаракат қилиш, кинода, телевидениеда ва журналларнинг муқоваларида тамаки маҳсулотларини муттасил реклама қилиб борилаётганлиги ҳатто хотин-қизлар ва ўспиринларни ҳам қўлига сигарета олишга мажбур қилмоқда.

Ҳиндистонни қўйиб турайлик, ўзимизда-чи? Бадиий фильмларда қаҳрамонлар ёшларнинг ҳавасини келтириб, олифтагарчилик билан сигарета чекишади, қизларнинг бўялган лабларида сигарета кўринади. Мактаб, олий ва ўрта махсус билим юртларида ўқитувчилардан тортиб студент, ўқувчиларгача чекишади. Бу ўзига хос социал иллатдан қутилишнинг иложи борми? Эсимда, «Совет Ўзбекистони» газетасида бир группа меҳнаткашларнинг «Чекишга ҳам қарши умумхалқ кураши эълон қилинса бўлмасмикин?» деган мазмундаги саволларига мутахассисларнинг жавоби эълон қилинганди. Демак, халқимиз бу иллатдан ҳам қутилиш йўлларини излаяпти, фарзандлари келажаги ҳақида қайғураяпти.

Болалар жуда қизиқувчан бўлишади. Улар катталарга тақлид қилишни ёқтиришади. Мен чала сигареталарни териб олиб, панароқ жойда чекаётган кичик «кашанда»ларни кўрганман.

— Мактабда ўқийсану, чекасан. Ахир, бу уят эмасми?

Қўлга тушган бола дадил жавоб қайтарди:

— Нима бўлибди? Ахир, ўқитувчиларимиз ҳам чекишади-ку?

Шу пайт олдимиздан бошланғич синф ўқитувчиси ўтиб қолди. У биз билан кўришгач, хириллаб йўталдида, сўради:

— Ўзи нима гап, тинчликми?

Албатта, мен болани «сотмадим». Чунки, унинг олдида уятли бўлиб қолгандим: кашанда ўқитувчи ҳамма нарсани чиппакка чиқариб юборган эди.

Агар мактабларда биронта ҳам ўқитувчи чекмаса чекишга қарши кураш янада самарали бўларди. Ўзингиз ўйланг: бир қўлида сигарета, ўқувчига чекишнинг зарари тўғрисида насиҳат қилаётган ўқитувчига ким ишонади? Унинг гаплари аниқ нишонга бориб урилмайди. Шунинг учун ўрта мактабларга ишга юбориладиган ўқитувчилардан бу ярамас одатдан бутунлай воз кечишни талаб қилиш керак. Дарсликларга чекиш ва ичишнинг ҳалокатли таъсири ҳақидаги мақолалар киритилса мақсадга мувофиқ бўларди. Бизнингча, педагогик коллективи бутунлай чекмайдиган, ўқувчиларга ҳам бу иллатга илашишга йўл қўймаётган мактабларни кенг пропаганда қилиш лозим. Ичмайдиган, чекмайдиган ёшларга олий ўқув юртларида, ишхоналарда алоҳида имтиёзлар яратилса бошимиз устидаги тутунлар сал камаярмиди...

Оқ халатли врачларни саломатлик посбонлари, деб атаймиз. Уларнинг сўзларига беморлар ва бошқа одамлар ихлос билан қулоқ солишади. Шифокор одам кишиларга ичманг, чекманг, соғлиғингизни сақланг, дейди. Бу — унинг бурчи. Лекин, энди тасаввур қилинг: худди ўша врач эртасига беморлар кўзи ўнгида оғзи-бурнидан тутун чиқариб турса, тамакидан сарғайган тишларини кўрсатиб кулса унинг гапларига ким ишонади? Баъзи оқ халатлилар ўз беморларини қаттиқ тергайдилар:

— Ичкиликни бутунлай оғзингизга олманг. Ҳаётдан умидингиз бўлса бу иллатга яқинлашманг!

Афсуски кабинетда айтган гапларига ташқарига чиққач, ўзлари амал қилмайдилар: улфатлар даврасида қадаҳлар жаранги остида бу сўзлар унутилиб кетади.

Энди, кўнгилчанлик, юзхотирлик билан кўзланган мақсадга эришиб бўлмайди. Ўқитувчи ёки медицина ходими бўлмоқчимисан — чекишни ташла, одамларга икки қиёфада кўринма. Студентлар олдига ана шундай талаб қўйиш керак.

Шаҳар айланган бўлсангиз, бир нарсага эътибор бергандирсиз: одам гавжум жойларда чиройли қутичаларда «аъло навли» сигареталар сотиб ўтиришади. Гарчи уларнинг бир чеккасига тамакининг зарари ёзилган бўлсада, олишаверади. Мен йигитлар қатори айрим хотин-қизларнинг ҳам сигареталар жойланган қутичаларни кўтариб кетаётганликларини кўрганман. Энди ана шу заҳарли тутун сотаётган сотувчи олдига эндигина мўйлаби сабза бўлаётган ўспирин келмайди, деб кафолат бераоласизми?

Ҳа, машҳур сайёҳ Колумб кашф қилган тамаки эндиликда бутун дунёни тутунга тўлдириб юборди. У шу қадар авж олдики, кашандаларнинг кесилган бошлари оғизларидаги трубкалар билан илиб қўйилса ҳам, фойдаси бўлмади. Петр I замонидан бери кашандалар сафи йилдан йилга кўпайиб бормоқда.

Ёш дўстим, қўлингдаги сигаретани ташла, у сенга ҳеч қачон фойда келтирмайди. СССР Журналистлар союзининг аъзоси Л. Ҳамроев «Тошкент оқшоми» газетасида босилган «Кашанда — ўз умрига кушанда» сарлавҳали мақоласида шундай ёзади: «Мен ўзим 1926 йилдан чекишга одатланиб, ўттиз йилдан ортиқ кашандалик қилдим. Охирги пайтларда эса силлам қуриб, дардманд бўлдим. Ниҳоят врачнинг маслаҳати билан чекишни ташладим. Шундан бери 30 йилча вақт ўтди. Ҳозир 74 ёшдаман. Ўзимни бақувват, тетик ҳис этаман. Буни кашандаликни тарк этганимнинг шарофати деб биламан».

Партия ва ҳукуматимиз совет халқи бахт-саодати, сиҳат-саломатлиги йўлида оталарча ғамхўрлик қилмоқда. Матбуотда берилган Асосий йўналишлар лойиҳаси ҳам бунинг ёрқин исботи. Ёш дўстим, бугунги кунда қатъий қоралaнаётган иллатларга асло яқинлашма. Бўш вақтларингда спорт билан шуғуллан, саёҳатларга чиқ. Дўстларингни ҳам шунга даъват эт. Ишончим комил, шундагина келажагинг янада порлоқ бўлади, халқингга соғлом ақл, тиниқ фикр билан хизмат қиласан. Энг муҳими — сендан тамакининг қўланса ҳиди эмас, ёшликнинг ўзига хос ҳиди анқиб туради.

Э. ҚОСИМОВ.

Редакциядан:

Азиз оқшомхонлар! Ушбу мақолада айтилган гаплар ҳаммамизга тегишли. Келинг, чекишни ҳам ташлашга уриниб кўрайлик. Бунинг учун сабр-бардош, мустаҳкам ирода керак. Аминмизки, бу фазилатларнинг ҳаммаси сизда мавжуд. Маҳаллаларимизни чекмайдиганлар маҳалласига айлантирайлик, оилаларимизда кулдонлар эмас, гулдонлар бўлсин, меҳнат билан топган пулларимизни тамакига эмас, фойдали нарсаларга сарфлайлик.

Истагимиз шуки, шаҳримиздаги корхоналарда, ташкилот ва муассасаларда «Чекиш жой»лари қисқариб, дам олиш хоналари кўпайсин, зинапоялардан ҳарсиллаб, терлаб-пишиб эмас, альпинистлардек енгил ҳаракатлар билан чиқайлик!

Азиз оқшомхонлар, агар ораларингизда чекишни ташлаган кишилар бўлса, улардан илтимосимиз бор: редакциямизга хат ёзиб, кашандаликка қарши курашга ўз ҳиссаларини қўшишсин.

Билиб қўйган яхши

Тоза ҳаво ҳақида

⊙ **Кислород ҳавонинг энг муҳим таркибий қисми ҳисобланади. Ҳаво ҳажмининг 20,9 процентини кислород ташкил қилади.**

⊙ **Одам организмида 65 процентга яқин кислород бор. Жонли табиатда кислород ғоят муҳим роль ўйнайди. У оқсил, ёғ ва углеводлар составига киради. Маълумки, ҳужайра ва тўқималар оқсил, ёғ ва углеводлардан тузилган.**

⊙ **Ҳавода кислороддан ташқари оз миқдорда озон бўлади. Озон кучли оксидловчилик хоссасига эга бўлиб, бактерияларни ўлдиради. Озон одатда булутли электр зарядидан кейин пайдо бўлади.**

⊙ **Олимларнинг ҳисоблашларича, она сайёрамиздаги барча ўсимликлардан йилига 400 миллиард тонна кислород ажралиб чиқади. Бунинг кўпгина қисми бизнинг мамлакатимиз ўсимликлар дунёсидан тарқалади.**

Кўппрофилли шаҳар болалар клиник касалхонасининг кўз хасталиклари бўлимида болалар сиҳат-саломатлигига доим яхши эътибор беришади. Бу бўлимда моҳир врачлар ишлашиб, ота-оналар таҳсинига сазовор бўлишмоқда. Шундай врачлардан бири Зиёвуддин Исломовдир. У Тошкент Давлат медицина институтини тугатиб, меҳнат фаолиятини шу ерда давом эттиряпти.

СУРАТДА: врач З. Исломов махсус аппаратда бемор бола кўзини текшириб кўрмоқда.

Т. Каримов фотоси.

Тошкентнинг дўстлик карнавали

Ўтган шанба ва якшанба кунлари шаҳримиздаги Ленин комсомоли номли марказий маданият ва истироҳат боғида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига бағишлаб XXX анъанавий Тошкент дўстлик карнавали ўтказилди.

Карнавал программасидан жой олган турли хил чиқишлар, қувноқ куй-қўшиқлар, цирк номерлари пойтахтимиз меҳнаткашлари томонидан илиқ кутиб олинди.

Ёшларнинг ҳақиқий байрамига айланган бу карнавалда шунингдек, ҳамшаҳарларимиз республикамизнинг таниқли артистлари томонидан тайёрланган концерт программаларини томоша қилиб, ҳордиқ чиқаришди. Ҳар бир бадиий ҳаваскорлик коллективи ранго-ранг чиқишлари билан дўстлик карнавали яна ҳам мазмунли ўтишида ўз улушларини қўшишди. Истироҳат боғида ташкил этилган турли ярмаркалар шаҳримиз меҳнаткашлари, пойтахтимиз меҳмонларини ўзига жалб этди. Республикамизнинг турли областларидан келтирилган қовунларнинг катта байрам сайли ўтказилди.

Карнавал программаларини Ўзбекистон ССР, Қорақалпоғистон АССР халқ артисти, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Мансур Саъдуллаев саҳналаштирди.

СУРАТЛАРДА: ёшларнинг катта музикали театрлаштирилган байрами—XXX анъанавий Тошкент дўстлик карнавалидан лавҳалар.

Р. Шарипов фотолари.

Спорт

ОМАДЛИ ШАХМАТЧИ

Республика шахмат-шашка клубида шанба ва якшанба кунлари оммавий мусобақалар ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. Шуниси диққатга сазоворки, турнирда барча хоҳловчилар қатнашишлари мумкин. Ана шундай ишқибозлардан бири А. Қадимбоев омадли спортчи чиқиб қолди. У биринчи разрядли спортчилар билан беллашиб, яхши маҳорат кўрсатди. Учинчи разрядга эга бўлган бу шахматчи 13 имкониятдан 9 очко тўплашга муваффақ бўлди. Бу очколар биринчи разрядли шахматчилар билан беллашишда қўлга киритилганлиги учун Б. Қадимбоевга биринчи разряд берилди.

Оммавий турнир бошқа қатнашчиларга ҳам бир мунча имтиёзлар берди. Турнирнинг 15 қатнашчиси республикамизнинг биринчи гросмейстери Георгий Аъзамов хотира соврини учун ўтказиладиган мусобақалар билан бир вақтда бошланадиган турнирда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар. Хулоса қилиб айтганда, шахмат-шашка клубида ўтказилаётган тадбирлар шахмат ишқибозларининг маҳоратини оширишга хизмат қилмоқда.

ОЛДИНДА МАТЧ-РЕВАНШ

Тошкент қишлоқ хўжалиги институтида ўқиётган чет эллик студентлар яхши анъана бошлашди. Улар футбол командаси тузиб, турли коллективлар билан учрашувлар ўтказишмоқда. Бу команда составида 14 чет мамлакат студентлари бор.

Чет эллик студентлар навбатдаги учрашувни агрегат заводининг футболчилари билан ўтказишди. Қизиқарли учрашув 4:1 ҳисобида студентларнинг ғалабаси билан якунланди.

Дарвозага тўпларни лаослик студентлар киритишди. Дастлаб Н. Тхавонсук дарвозани нишонга олди. Унинг юртдоши П. Самсанук ҳам мерганликда ўзини кўрсатди. У уч марта тўпни дарвозага киритди.

У. АБДУҚОДИРОВА.

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/X да **Жизель**.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА —1/X да **Бой ила хизматчи**.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/X да **Хотинимнинг эри**, 2/X да **Ака-ука совчилар**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/X да **Майсаранинг иши**, 2/X да **Чернобиль алангаси**.

Кино

30 СЕНТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — УКРАИНА ФИЛЬМЛАРИ ДЕКАДАСИ (катта ва кичик зал).

Чайка — «СЕВГИ САРОБИ» (17, 21.00), «ШЕРИФ ЛАҚАБЛИ ТЕРГОВЧИ» (19.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги—«ЧАНГДА ҚОЛГАН ГУЛ» (17, 20.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЧАККИГА ДАККИ» (16, 18.30, 21.00).

Искра —«КЎЗ ЁШЛАР ОРОЛИДАГИ ИККИ КИШИ» (16, 18, 20.00).

Дружба — «БЎЙСУНМАС МАРКИЗА» (17, 18, 20, 20.30).

Нукус — «ГРАФ МОНТЕ-КРИСТО» (17, 20.00).

1 ОКТЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — УКРАИНА ФИЛЬМЛАРИ ДЕКАДАСИ (катта ва кичик зал).

Чайка — «СЕВГИ САРОБИ» (13, 17, 21.00), «ШЕРИФ ЛАҚАБЛИ ТЕРГОВЧИ» (11, 15, 19.00).

ВЛКСМ 30 йиллиги—«ЧАНГДА ҚОЛГАН ГУЛ» (14, 17, 20.00).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «ЧАККИГА ДАККИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Искра —«КЎЗ ЁШЛАР ОРОЛИДАГИ ИККИ КИШИ» (12, 14, 16, 18, 20.00).

Дружба — «БЎЙСУНМАС МАРКИЗА» (17, 18, 20, 20.30).

Нукус — «ЗОРРО» (11, 16, 18.30, 20.45). «БИЗ АЙБЛАЙМИЗ» (13.30).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР

Санъат саройи 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74.
Ватан — 74-30-38.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 77-47-25.
Восток — 91-14-61.
Лисунов номли — 96-34-02.
Искра — 39-14-59.
Нукус — 46-46-55.
Дружба — 67-96-87.
ВЛКСМ 30 йиллиги — 33-44-52.

Шаҳар кинотеатрида хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш юзасидан таклиф ва истаклар билан Тошкент шаҳар ижроия комитети кинолаштириш бошқармасига 33-37-11 телефон номери бўйича мурожаат қилинсин.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Чехословакиянинг «Прага» цирки артистларининг томошалари (19.30).**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР—РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

«А» класси 3 зонаси 2-лига командалари ўртасида

ХОККЕЙ

3-4 октябрда

«БИНОКОР» (Тошкент)—«ЛУЧ» (Свердловск).

7-8 октябрда

«БИНОКОР» (Тошкент)—«СПУТНИК» (Нижний Тагил).

25-26 октябрда

«БИНОКОР» (Тошкент)—«РУБИН» (Тюмень).

Ўйинлар шанба ва якшанба кунлари соат 17.00 да, иш кунлари 18.30 да бошланади.

Танаффус вақтида спорт-буюм лотереяси тиражи ўйналади. Тиражда мотоцикллар, мопедлар, велосипедлар, телевизорлар, магнитофонлар, чинни ва бошқа турли спорт тренажерлари ўйналади.

Спорт-буюм лотереяси билетлари кириш билетлари билан бирга «ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассаларида сотилади.

Справкалар учун телефонлар: 46-07-53, 46-68-77. администратор; 46-03-12, 46-70-31 —касса.

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

3 ОКТЯБРЬ СОАТ 17 ДА

СССР Биринчилиги учун

«ПАХТАКОР» (Тошкент)—АСК «КАРПАТИ» (Львов)

1 лига командалари ўртасида

ФУТБОЛ

Коллектив заявкалар қабул қилинади. Телефон 41-30-23.

37-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1987-1988 ўқув йили учун

ЁШЛАРНИ ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти универсаль токарь, фрезерчи, рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори ихтисосликлари бўйича ТОШКЕНТДАГИ «СИГНАЛ» ИЛМИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ УЧУН ИШЧИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Ўқишга 30 ёшгача бўлган, Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган ёшлар қабул қилинади.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ. Стипендия — 81 сўм, ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумот ҳақидаги гувоҳнома, медицина справкаси (086/У форма), 6 дона фотосурат (3х4 см.).

Паспорт, ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

МАШҒУЛОТЛАР —1987 ЙИЛ 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

Бизнинг адрес: 700156, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, 20-квартал, 35-уй (17-трамвай; 50, 78-автобусларнинг «37-СПТУ» бекати). Телефон 76-89-05.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1, 9, 17, 24/X да — **Майсаранинг иши.**
2, 6, 14, 22, 29/X да — **Чернобиль алангаси.**
3, 13, 16, 20 30/X да — **Узоқ қишлоқ.**
4, 8, 15, 18, 31/X да — **Отасининг қизи.**
11, 25/X да — **Эльфалик меҳмон.**
23, 27/X да — **«Вестсайд-87».**
28/X да — **Саратондаги изғирин.**

Спектакллар соат 19.30 да бошланади.

4, 11, 18, 25 октябрь кунлари спектакллар соат 12. ва 15.00 да бошланади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Касса соат 14.00 дан очиқ.

Адрес: Уйғур кўчаси: 2-уй. Телефон 44-56-52.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

1987 ЙИЛ 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАБ

«ТОШКЕНТ» автовокзалидан

ҚУЙИДАГИ АВТОБУС МАРШРУТЛАРИ «САМАРҚАНД» автостанциясига ўтказилади

СИРДАРЁ ЙЎНАЛИШИДА:

Тошкент-Гулистон.
Тошкент-Янгиер.
Тошкент-Ширин.
Тошкент-Димитрово.
Тошкент-Комсомольск.

Айни бир вақтда 1987 йил октябрдан бошлаб «САМАРҚАНД» автостанциясидан Жиззах йўналишида қатновчи қуйидаги автобус маршрутлари «ТОШКЕНТ» автовокзалига ўтказилади:

Тошкент-Пахтакор.
Тошкент-Дўстлик.
Тошкент-Арнасой.
Тошкент-Зафаробод,
Тошкент-Гагарин номидаги 5-совхоз.

«ТОШКЕНТ» автовокзалидан «САМАРҚАНД» автостанциясигача 5-маршрут таксиси билан бориш мумкин.

«САМАРҚАНД» автостанциясидан «ТОШКЕНТ» автовокзалигача 5-маршрут таксиси ёки Фарҳод кўчасидаги бекатдан: 20, 75, 79, 198-автобуслар; 20-троллейбус билан метронинг «Чилонзор» станциясигача, у ёғига метро билан «Собир Раҳимов» станциясигача бориш мумкин.

Автовокзаллар ва пассажирлар автостанцияларининг Тошкент область бошқармаси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТУРИЗМ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР СОВЕТИ

Турист

«ЧИМЁН» ТУРИСТИК КОМПЛЕКСИДА

Дам олишга таклиф қилади

ЧИМЁН ВОҲАСИ ТОШКЕНТДАН 80 КИЛОМЕТР ШИМОЛИЙ-ШАРҚДА ЖОЙЛАШГАН.

Саёҳатчилар туристик автобусда 2—2,5 соат йўл юриб сўлим ва хушманзара воҳага етиб боришади. Денгиз сатҳидан 1650 метр баландликда жойлашган бу ерда 9 қаватли «ЧИМЁН» меҳмонхонаси қад кўтарган. «ЧИМЁН» табиати кишини ҳайратга солади, у чиндан ҳам бетакрордир. Бу ерда оқ қайинлар, доимо ям-яшил арчалар, ёнғоқ, бодом ва бошқа мевалар ўсади. Ўтлоқлардаги гуллар ва ўт-ўланлар, айниқса ажойиб.

Саёҳатчиларни мароқли маршрутлар кутади, саёҳат вақтида улар тарихий ёдгорликлар, тоғ даралари, шаршара, сон-саноқсиз булоқларни бориб кўрадилар. Туристлар, шунингдек инсон қўли билан яратилган улкан денгиз—Чорвоқ сув омборини ҳам кўрадилар. «ЧИМЁН» Чорвоқ сув омбори билан биргаликда ажойиб табиат комплексини ташкил этган бўлиб, бу ерда мириқиб дам олиш учун ҳамма шарт-шароитлар муҳайё: мусаффо тоғ ҳавоси, заррин қуёш, шишадек тиниқ сув, момиқ қор.

Туристлар уч ўринли хоналарга жойлашишади. Меҳмонхонада кино зал, дискотека, видеобар, шоколад бар, ўйин автоматлари зали, бильярдхона, теннис майдончаси мавжуд, фаэтонларда ва прокатга бериладиган отларда мароқли сайр қилиш мумкин.

«ЧИМЁН» ресторанида тамадди қилинади.

ПУТЁВКА ҚИЙМАТИ: 3 кунга— 24 сўм; 5 кунга — 40 сўм; 10 кунга— 80 сўм; 10 кунга 3 кишилик оилага —232 сўм.

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРДАН КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ДАМ ОЛИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

5 ЁШГА ТЎЛМАГАН БОЛАЛАР ТУРИСТИК КОМПЛЕКСГА ҚАБУЛ ҚИЛИНМАЙДИ.

Путёвкаларни қуйидаги адресда харид қилиш мумкин: Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй. Телефон 33-67-03.

Модалар уйи ёшларга тавсия этади

ТАКЛИФ ЭТИЛАЁТГАН КИЙИМЛАР ЕЧИМИНИНГ ДАДИЛЛИГИ, ЗАМОНАВИЙ БЕЗАКЛАРИ, МОДАДАГИ ГАЗЛАМАДАН ТИКИЛГАНЛИГИ БИЛАН АЖРАЛИБ ТУРАДИ.

«ПЕРСПЕКТИВА», «МОДА» МАГАЗИНЛАРИДАН, «КИЙИМ-КЕЧАК» МАГАЗИН-САЛОНИДАН, ГУМ, ЦУМДАН

ҚУЙИДАГИЛАРНИ

ХАРИД ҚИЛИШИНГИЗ МУМКИН:

ип газламадан тикилган, орқа томонидан кнопкали-тугмали, тўрдан қоплама чўнтакли юбкалар;

ип газламадан тикилган кимоно енгли, оч-тўқ рангли газлама билан безатилган блузкаларни;

жун ва трикотин кўйлакларни;

сарафан ва блузка, этаги кенг юбка ва кимоно енгли, кўкракбурма блузка комплектларини;

эркакларнинг ип газламадан тикилган яхлит ёқали, қадама, енгли, таги резина билан йиғилган кўйлакларини.

РЕСПУБЛИКА КИЙИМ МОДАЛАРИ УЙИ.

Кузда ким нима пиширади?

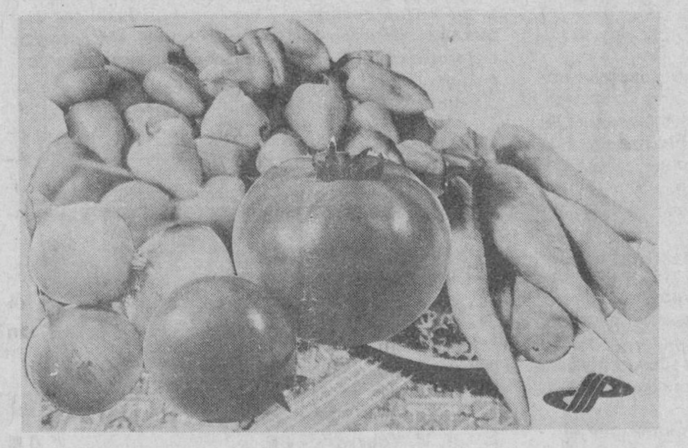

ҲАР БИР ХОНАДОННИНГ ЎЗ ТАОМ ТАЙЁРЛАШ ТАРТИБИ БОР. БАЪЗИ ОИЛАЛАРДА ҚУЮҚ ТАОМНИ, БАЪЗИЛАРИДА ЭСА СУЮҚ ТАОМНИ ХУШ КЎРИШАДИ.

Бироқ ишонч билан айтиш мумкинки, сентябрь ойида ҳар бир уй бекаси сабзавотлардан тайёрланадиган таомларни кўпроқ тайёрлайди. Биз бугун тавсия этаётган таомлар рецепти балки сизга манзур бўлар.

«САТЕ» ЛАВЛАГИСИ

Ўртача катталикдаги 3-4 дона лавлаги ювилади, арчилмай қайнатилади ва катта қирғичдан ўтказилади. Майда тўғралган икки дона пиёз сариёғда алоҳида димланади. Шундан сўнг пиёзга лавлаги қўшилади ва яна ҳаммаси димланади. 100-150 грамм қаймоққа озроқ ун солиниб аралаштирилади, сўнг лавлаги билан пиёзга қўшилиб, 5 минут қовурилади, таъбга қараб туз, шакар, сирка қўшилади. Тайёр бўлган лавлаги таоми гарнир сифатида қуюқ овқатга қўшиб берилади.

ҚОВОҚЧА (кабачки)ДАН ТАЙЁРЛАНГАН ОЛАДЬЯ

Қовоқчани пўсти, ўртасидаги уруғлари олиниб, майдалаб тўғралади ҳамда гўшт қиймалагичдан ўтказилади. Ун, тухум, туз солиниб аралаштирилади. Агар қуюқ бўлиб қолса, сут билан суюлтирилади. Яхши қиздирилган товада қовурилади. Иссиқ пайтида қаймоқ билан бирга дастурхонга қўйилади.

400 грамм қовоқчага 200 грамм ун, 50 грамм сариёғ, 2 та тухум керак бўлади.

ВЕНГЕРЧА ГУЛЯШ-ШЎРВА

Пиёз ёғда қовурилади, унга майдалаб тўғралган ширин қалампир, помидор, туйилган саримсоқ, зира, учбурчак қилиб қирқилган гўшт қўшилади. Туз, майда қизил гармдори сепилади. Устидан масаллиқ тўлгунча бульон қуйилади ва ярим тайёр бўлгунича, димланади. Шундан кейин учбурчак қилиб тўғралган картошка солиниб, яна ҳамма масаллиқ тўлгунча бульон қуйилади ва тайёр бўлгунча қайнатилади.

500 грамм гўштга шунча картошка, 2-3 бош пиёз, 5-6 дона кичик саримсоқ донаси, 2 дона ширин қалампир, 2-3 дона помидор, таъбга қараб майдаланган қалампир, туз, зира керак бўлади.

УЙ БЕКАЛАРИНИ ОКТЯБРЬ РАЙПИШЧЕТОРГИГА ҚАРАШЛИ САБЗАВОТ ДЎКОНЛАРИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ.

ҚОВОҚЧАЛАР, ПИЁЗ, ЛАВЛАГИ, БОЛГАР ҚАЛАМПИРИ, ПОМИДОР, ҚЎКАТЛАР СОТУВДА БОР.

ОКТЯБРЬ РАЙПИШЧЕТОРГИ.

ҲИНД-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ РАМЗИ СИФАТИДА ЯҚИНДА ЧЕХОВ КЎЧАСИДА ОЧИЛГАН

«Сангам» кафесига марҳамат

КАФЕНИНГ ОЛД ТОМОНИ ВА ЗАЛИ ҲИНД МИЛЛИЙ УСЛУБИДА ГАНЧ ЎЙМАКОРЛИГИ БИЛАН БЕЗАТИЛГАН. ЎЗИГА ХОС ҚАНДИЛЛАР, ДЕВОРИЙ ШАМДОНЛАР, КЎЗГУЛАР АЛОҲИДА ШИНАМЛИК ЯРАТАДИ.

«САНГАМ» КАФЕСИ 80 КИШИГА МЎЛЖАЛЛАНГАН. **Ҳар бири 6 кишилик 3 та алоҳида бўлмаси бор. Иккинчи қаватида 50 ўринли банкет зали, ёзги айвон жойлашган.**

Пазандалар бу ерда мазали ҳинд ва Европа таомларини, турли шарбатларни, салқин ичимликларни ва музқаймоқ таклиф этишади.

Бизнинг адрес: Чехов кўчаси, 5-уй.

Иш вақти: танаффуссиз соат 10 дан 23.00 гача.

Транспорт: 1, 8-троллейбуслар билан «Қизил тонг» бекатигача борилади.

АГАР ТЎЙ ЁКИ БИРОР ТАНТАНАНИ НИШОНЛАМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ, «САНГАМ» ҚАФЕСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ! ТЎЙ, ЮБИЛЕЙ, ОИЛАВИЙ КЕЧАЛАРНИ ЎТКАЗИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ. СИЗНИ КУТАМИЗ!

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ БОШ БОШҚАРМАСИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТДАГИ «ЭЛЕКТРОНИКА» ФИРМАЛИ МАГАЗИН-САЛОНИ

пул ўтказиш йўли билан программалаштириладиган КI-20 контролёрларини

СОТАДИ

Улгуржи нархи — 1.560 сўм.

Телефон 33-68-60.

Адрес: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 38-уй.

АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

«ТАШГОРФОТО» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

қуйидаги қабул пунктлари орқали

— баҳоси 0-95 тийин турадиган 18х24 см. ҳажмидаги ва баҳоси 1 сўм 35 тийин турадиган 24х30 см. ҳажмидаги «Наш випуск» планшетларини; баҳоси 1 сўм 65 тийин турадиган 30х40 см. ҳажмидаги ёдгорлик виньеткаларини

ТАЙЁРЛАБ БЕРАДИ ВА СОТАДИ:

29-қабул пункти — Фарҳод ярмаркаси;

32-қабул пункти — «Хадра» майдони.

«Таштекстильшвейторг» коллективи торгнинг кекса ходими

Қобил УСМОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 09051. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим). Б. 2476. Тиражи — 75.131. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.